

Nr 86.

Ankom till riksdagens kansli den 3 maj 1932 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av riksdagens år 1931 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1930—30 juni 1931.

(1:a avd.)

Statsutskottet, till vars förberedande behandling ovannämnda revisionsberättelse jämte de i anledning därav från vederbörande ämbetsverk och myndigheter till Kungl. Maj:t avgivna utlåtanden och förklaringar blivit hänvisad, får, efter tagen kännedom av dessa handlingar och inhämtande av de för ärendens utredning i övrigt erforderliga upplysningar, underställa riksdagens prövning de av revisorerna gjorda framställningar, som ansetts från utskottets sida påkalla yttrande; kommande utskottet därvid att följa den ordning, som i revisionsberättelsen blivit iakttagen.

1:o) Under justitiedepartementet, § 3, hava revisorerna till behandling upptagit frågan om ersättning till vittnen i brottmål m. m. samt lämnat en redogörelse för nu gällande ersättningsgrunder. (Del I sid. 6—8.)

Ersättning till vittnen i brottmål m. m.

Revisorerna hava därefter gjort följande uttalande.

»Såsom av det ovan anförda framgår äro bestämmelserna om reseersättning i de fall, om vilka här är fråga, numera föråldrade. I 1878 års kungörelse talas endast om hästskjuts och i 1886 års lag allenast om hästskjuts, järnväg och ångbåt. Någon ändring härutinnan med hänsyn till den utveckling, trafikväsendet sedermera undergått, har icke vidtagits. Statsverket har härigenom kommit att åsamkas avsevärt större utgifter, än som varit nödvändigt för täckande av de med resor av ifrågavarande slag förenade kostnaderna. Revisorerna vilja i detta sammanhang erinra om att skjutslegan för en häst utgår med synnerligen varierande belopp inom de olika länen, från 3 kronor per mil till 5 kronor per mil, vartill kommer avgift för begagnande av åkdon. Lägsta automobiltaxan i samtliga län åter utgör 4 kronor per mil och avgiften för omnibus utgår i regel med 75 öre å 1 krona per mil.

Det synes revisorerna vara nödvändigt, att föreskrifterna om ersättning för nu ifrågavarande resor bringas i bättre överensstämmelse med allmänna resereglementets bestämmelser om resekostnadsersättning. Enligt revisorernas mening torde härvid med hänsyn till resornas ändamål

och beskaffenhet ersättning böra utgå allenast för de verkliga resekostnaderna och endast för det billigaste färdssätt, som för åstadkommande av minsta sammanlagda rese- och traktamentskostnad kan komma till användning.»

Utskottets
yttrande.

Det av revisorerna berörda spørsmålet har upptagits av Kungl. Maj:t, som i propositionen nr 9 till innevarande riksdag framlagt förslag till »Lag om ändrad lydelse av 1 § lagen den 4 juni 1886 (nr 44 s. 1) angående ersättning av allmänna medel till vittnen i brottmål».

Kungl. Maj:ts proposition har numera av riksdagen bifallits (jfr första lagutskottets utlåtande nr 4); varom utskottet velat här

erinra.

Marinförvalt-
ningens bok-
föring.

2:o) Under försvarsdepartementet, § 6, hava revisorerna meddelat uppgifter rörande vissa i marinförvaltningens huvudbok uppförda fondtitlars behållningar respektive brister vid utgången av budgetåren 1928/1929, 1929/1930 och 1930/1931. (Del I sid. 11—14.)

Därefter hava revisorerna anfört följande.

»I riksdagens skrivelse den 28 maj 1927 anförde riksdagen, med anledning av en av riksdagens revisorer framställd anmärkning beträffande bokföringen av vissa utgifter hos marinförvaltningen, följande:

Riksdagen ansluter sig till vad revisorerna anfört rörande olämpligheten av att vid marinens medelsbokföring riksstatsmedel redovisas såsom fonder och alltså undandragas den allmänna budgetredovisningen. Enligt riksdagens mening bör en omläggning av marinens bokföring ske på sådant sätt, att densamma kommer att närmare ansluta sig till det vid arméförvaltningen för närvarande i berörda hänseende tillämpade redovisningssättet. Med hänsyn till vikten av att en omläggning av marinens medelsbokföring snarast möjligt kommer till stånd, har riksdagen ansett sig böra hos Eders Kungl. Maj:t göra framställning om vidtagande av för sådant ändamål erforderliga åtgärder.

Riksdagen får alltså anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte beträffande marinförvaltningens medelsbokföring vidtaga sådana åtgärder, att samtliga av marinförvaltningen disponerade riksstatsmedel komma att upptagas i budgetredovisningen samt att det nu tillämpade förfaringsättet med uppläggande av särskilda fondtitlar för redovisningen av dylika medel för framtiden upphör.

Sedermera har riksdagen i skrivelse den 16 maj 1929 (nr 175), med föranledande av riksdagens revisorers anmärkningar å vissa förhållanden vid repslagarverkstaden i Karlskrona, anfört, bland annat följande:

Riksdagen vill erinra om att 1927 års riksdag hos Eders Kungl. Maj:t anhållit, att sådana åtgärder beträffande marinförvaltningens medelsbokföring måtte vidtagas, att samtliga av marinförvaltningen disponerade riksstatsmedel komme att upptagas i budgetredovisningen samt att det tillämpade förfaringsättet med uppläggande av särskilda fondtitlar för dylika medel för framtiden upphörde.»

I denna fråga hava revisorerna slutligen gjort följande uttalande.

»Såsom av sammanställningen framgår har någon väsentlig minskning av de i sammanställningen ingående titlarnas behållningar icke förekommit under de tre senaste budgetåren, även om man tager i betraktande, att de huvudsakliga tillgångarna för Stockholms varvs byggnadsfond den 30 juni 1929 icke redovisats i huvudboken och följaktligen icke ingå i sammanställningen, i vad den avser sistnämnda år.

Ovannämnda titlar äro uppenbarligen av statsmedels karaktär. De å titlarna förefintliga behållningarna och bristerna böra följaktligen tillföras respektive ersättas från vederbörliga anslag. Det förfaringsätt, som marinförvaltningen i strid med riksdagens uttalade åsikt alltjämt tillämpar, innebär i själva verket, att marinförvaltningen vid sidan av de av statsmakterna i vanlig ordning för sjöförsvaret beviljade medlen förfogar över en särskild budget av betydande storlek, vilken genom den nu påtalade anordningen undandrages den sedvanliga budgetgranskningen. Detta innebär enligt revisorernas mening ett allvarligt missförhållande, och revisorerna måste beteckna det såsom synnerligen anmärkningsvärt, att berörda redovisningssystem, trots de påpekanden, som gjorts, alltjämt av marinförvaltningen upprätthålles.»

Förklaring har avgivits av marinförvaltningen (Del III sid. 6—14), som efter att hava lämnat en redogörelse för fondtitlarna och hittills vidtagna åtgärder för omläggning av bokföringen inom ämbetsverket, yttrat följande.

Av vad ovan anförts framgår:

att marinförvaltningen redan vidtagit omfattande åtgärder för att fondtitlarna i största möjliga utsträckning skulle bringas under budgetredovisning eller eljest upphöra,

att i anledning härav ett betydande antal titlar redan omlagts eller upphört,

att fonden för krigsfartygs byggande och Stockholms varvs byggnadsfond böra, så länge icke riksdagen fattat beslut om dessa fonders tagande i anspråk, kvarstå och redovisas såsom fondmedel, varvid dock bör anmärkas, att marinförvaltningen hemställt om nådigt förslag till riksdagen, att fonden för krigsfartygs byggande skulle få för i hemstallan angivet ändamål användas,

att fonden för hyror och arrendemedel, som står till Kungl. Maj:ts disposition, syntes böra, så länge medel därå förefinnas, redovisas såsom fondmedel,

att titeln »Sjökrigsskolan, terminsavgifter» torde komma att upphöra därigenom, att fondens medel tagas i anspråk för annat ändamål,

att övriga tre under gruppen egentliga fonder och diversemedel angivna titlar synas sakna större intresse ur nu förevarande synpunkt men i allt fall äro föremål för marinförvaltningens vidare behandling,

att förslag till Kungl. Maj:t redan tidigare avgivits beträffande omläggningen av titlarna för marinens självförsörjande inrättningar,

att beträffande förrådstitlarna ingående undersökningar verkställts rörande såväl behållningarnas behövlighet som den ändamålsenligaste ordningen och sättet för omläggningen av kontantredovisningen vid förråden i syfte att förrådsbehållningarna skulle bliva på lämpligt sätt budgetredovisade, samt

att således hela området för fondförvaltningen varit föremål för behandling i olika avseenden, möjliggörande att marinförvaltningen, i den mån så ej redan skett, under innevarande budgetår skall kunna meddela de beslut eller avgiva de underdåniga förslag, som erfordras för avvägande av ett slutligt och tillfredsställande ordnande av ifrågakvarande spörsmål.

Marinförvaltningen vill icke underlåta framhålla, att det före den 1 juli 1931 gällande reglementet för marinen i viss mån bundit ämbetsverkets handlingsfrihet, när det gällt meddelande av redovisningsföreskrifter för underlydande myndigheter, samt att ämbetsverket för erhållande av friare händer i detta avseende ansett sig böra avvakta utfärdandet av nytt reglemente. Sådant har också under år 1931 utfärdats och börjat tillämpas från och med den 1 juli 1931 utom beträffande sjötjänstgöringen, där tillämpningen tagit sin början från och med den 1 november samma år. Enligt detta reglemente äger marinförvaltningen — till skillnad från vad som tidigare varit fallet — besluta i frågor rörande underlydande förvaltningars bokföring och redovisning. Inom ämbetsverket pågår också utarbetandet av de föreskrifter rörande bokföring och redovisning, som såväl på grund av fondernas omläggning som av andra anledningar äro erforderliga.

*Utskottets
uttrände.*

Utskottet anser sig böra bestämt hävda den meningen, att den redan av 1927 års riksdag begärda omläggningen av marinförvaltningens bokföring snarast möjligt bör genomföras. Utskottet har emellertid erfarit, att åtgärder inom försvarsdepartementet äro under övertvägande, vilka skulle möjliggöra en omläggning av marinförvaltningens bokföring redan från och med ingången av budgetåret 1932/1933.

Vad beträffar Stockholms varvs byggnadsfond, är utskottet av den uppfattningen, att fonden, vilken delvis är placerad i obligationer, bör, i likhet med vad fallet är rörande lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål, förvaltas av statskontoret. Utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t i samband med omläggningen av marinförvaltningens bokföring jämväl vidtager åtgärder i angivet syfte.

Ehuru utskottet icke funnit nödvändigt att nu påkalla någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida, har utskottet dock med hänsyn till ärendets vikt velat vad sålunda förekommit för riksdagen

omförmäla.

*Viss av
flottans varv
i Stockholm
verkställd
upphandling
av gjutgods.*

3:o) Under försvarsdepartementet, § 7, hava revisorerna redogjort för en vid flottans varv i Stockholm verkställd upphandling av gjutgods. (Del I sid. 15—18.)

Till denna redogörelse hava revisorerna anknutit följande uttalande.

»Vid den första gjutningen av ovan omhandlade gjutgods enligt ritning M. 936 har orätt modell tillhandahållits leverantören, varför en omgjutning blivit nödvändig, som medfört ökade kostnader för statsverket. Enligt de återopade handlingarna i ärendet skulle båda de beställda varu-

partierna hava blivit levererade, besiktigade och godkända och båda partierna hava kvitterats av varvets uppbördsman, men i själva verket har det första partiet, enligt vad leverantören själv meddelat, aldrig ens avsänts av denne. Vad sålunda förekommit beträffande redovisningen av berörda leveranser måste enligt revisorernas mening betecknas såsom synnerligen anmärkningsvärt och synes giva anledning till en närmare undersökning angående beskaffenheten av den kontroll, som utövas på hithörande område.»

Förklaring har avgivits av marinförvaltningen. (Del III sid. 14 och 15.)

Då av den lämnade förklaringen framgår, att vad som förekommit vid nämnda upphandling numera hänskjutits till prövning av krigsrätt, har utskottet allenast velat vad i ärendet förekommit för riksdagen

*Utskottets
yttrande.*

omförmåla.

4:o) Under försvarsdepartementet, § 9, hava revisorerna meddelat, att de företagit en granskning av räkenskaperna för flottans stationer (Del I sid. 21).

Efter att hava redogjort för resultatet av denna granskning hava revisorerna anfört följande:

»Revisorerna finna det anmärkningsvärt, att dyrtidstillägg å kostnader, som påvila reservationsanslaget till sjukvård för marinen, utbetalats från förslagsanslaget till dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sjöförsvaret. Genom berörda åtgärd hava utgifter, vilka rätteligen bort belasta ett begränsat anslag, i stället kommit att åvila ett förslagsanslag.

Då personal, tillhörande försvarsväsendet, är underkastad för befattningshavare vid nyreglerade verk gällande avlöningsbestämmelserna, måste det vidare anses anmärkningsvärt, att dyrtidstillägget åt föreståndaren för flottans tandklinik i Karlskrona utbetalts efter de för oreglerade verk gällande grunderna.»

Förklaring har avgivits av marinförvaltningen (Del III sid. 15—16), som bifogat yttranden från vissa underlydande myndigheter.

Under försvarsdepartementet, § 10, hava revisorerna vidare behandlat en med ovan nämnda spörsmål i viss mån sammanhängande fråga angående utbetalta dyrtidstillägg till viss personal vid flottans sjukhus i Karlskrona.

Revisorerna hava funnit anmärkningsvärt, att till personal, som uppburit avlöning från anslagsposten till avlöning till övrig icke-ordinarie personal, utbetalats dyrtidstillägg efter andra grunder än de av Kungl. Maj:t och riksdagen fastställda.

Förklaring har avgivits av marinförvaltningen (Del III sid. 16), som även i detta fall bifogat yttranden från vissa underlydande myndigheter.

*Vissa å
anslaget till
dyrtidstillägg
åt befattnings-
havare vid
sjöförsvaret
avförda kost-
nader m. m.*

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som helt ansluter sig till vad revisorerna uttalat under §§ 9 och 10, anser sig kunna förutsätta, att rättelser komma att vidtagas i anmärkta förhållanden. Utskottet har därför icke funnit sig böra påkalla någon åtgärd från riksdagens sida, utan har allenast velat vad i ärendena förekommit för riksdagen

omförmäla.

Vissa för-
hållanden vid
statens sjuk-
hus.

5:o) Under socialdepartementet, § 12, hava revisorerna framställt anmärkningar beträffande vissa förhållanden vid S:ta Maria sjukhus i Häl-singborg (Del I sid. 25—29).

Revisorerna hava funnit, att den utredning, som föregått sjukhusets uppförande, varit i vissa delar otillfredsställande. I flera avseenden hade anordningarna icke varit grundligt genomtänkta, och tillbörlig hänsyn hade icke alltid tagits till de lokala förhållandena.

Förklaring har avgivits av medicinalstyrelsen (Del III sid. 26—49).

Under socialdepartementet, §§ 13—16, hava revisorerna vidare behandlat med ovan nämnda spörsmål i viss mån sammanhängande frågor.

Under § 13 hava revisorerna sålunda framhållit önskvärdheten av att bagerirörelse anordnades vid S:ta Maria sjukhus, varigenom de för så-dant ändamål inrättade lokalerna skulle komma till avsedd användning (Del I sid. 29 och 30).

Förklaring har avgivits av medicinalstyrelsen (Del III sid. 50—52).

Under § 14 hava revisorerna meddelat, att de funnit kostnaderna för bageridriften vid Ulleråkers sjukhus förhållandevis höga och ifråga-satt, huruvida icke åtgärder borde vidtagas i syfte att rörelsen komme att lämna ett bättre ekonomiskt resultat (Del I sid. 30 och 31).

Förklaring har avgivits av medicinalstyrelsen (Del III sid. 53 och 54), som bifogat tjänstememorial från sysslomannen vid nämnda sjukhus.

Under § 15 hava revisorerna vidare framställt anmärkning mot en av medicinalstyrelsen vidtagen åtgärd att, i strid mot ett av riksdagen god-känt byggnadsprogram och utan att avvakta byggnadsstyrelsens yttran-de, låta anordna värmeledning i vissa bostadshus för gift personal vid Källshagens sjukhus i Vänersborg. Det hade, framhålla revisorerna, va-rit medicinalstyrelsens skyldighet att, därest nämnda arbetens utförande varit erforderligt, hos Kungl. Maj:t göra framställning om anvisande av för ändamålet behövliga medel (Del I sid. 31—34).

Förklaring har avgivits av medicinalstyrelsen (Del III sid. 56 och 57).

Under § 16 hava revisorerna slutligen framställt vissa erinringar mot ett av direktionerna för Salberga sjukhus i Sala och Västra Marks sjuk-hus i Örebro tillämpat förfaringssätt vid upphandling av eldsläcknings-apparater för nämnda sjukhus (Del I sid. 34 och 35).

Förklaring har avgivits av medicinalstyrelsen (Del III sid. 58—60), som bifogat yttranden från direktionerna för ifrågavarande sjukhus.

Vad till en början beträffar den av revisorerna under § 12 framställda anmärkningen angående S:ta Maria sjukhus i Hälsingborg, har utskottet icke kunnat finna den av medicinalstyrelsen avgivna förklaringen fullt tillfredsställande. Utskottet har i likhet med revisorerna kommit till den uppfattningen, att nämnda sjukhus icke blivit på ett ändamålsenligt sätt planlagt, varav följden blivit att onödiga kostnader drabbat statsverket.

*Utskottets
yttrande.*

Även beträffande de av revisorerna under §§ 13—16 anmärkta förhållanden ansluter sig utskottet till den uppfattning, varåt revisorerna under angivna paragrafer givit uttryck.

Utskottet, som emellertid icke funnit sig böra påkalla några åtgärder i dessa frågor från riksdagens sida, har allenast velat vad sålunda förekommit för riksdagen

omförmåla.

6:o) Under socialdepartementet, § 19, hava revisorerna upptagit till behandling frågan om arvoden vid exekutiva auktioner å fast egendom (Del I sid. 40—45).

*Arvode vid
exekutiva
auktioner å
fast egendom.*

Efter att hava lämnat en redogörelse för senaste löneregleringar för befattningshavare vid länsstyrelserna och bestämmelserna om arvode för exekutiva auktioner m. m. hava revisorerna meddelat uppgifter rörande nu vid de särskilda länen tillämpat förfaringssätt vid hållandet av dylika auktioner och ersättning härför.

Revisorerna hava därefter anfört följande.

»Den ovan lämnade redogörelsen synes giva vid handen, att inom vissa län exekutiva auktioner hållits å annan plats än landskansliet i större utsträckning, än vad som av förhållandena varit påkallat. Visserligen äger, såsom förut framhållits, gäldenär bestämma om exekutiv auktion skall hållas å landskansliet eller å tingsställe i orten, men när exempelvis i ett så vidsträckt län som Norrbottens nära nog samtliga försäljningar av ifrågavarande slag kunnat försiggå å landskansliet, synes det svårt att förklara, varför ej samma förhållande skulle kunna råda i Malmöhus län. Några sakliga skäl för att, såsom skett i Stockholms och Malmöhus län, förlägga auktionen till tingshuset i residensstaden i stället för till landskansliet torde näppeligen kunna åberopas. På grund av denna anordning har emellertid vederbörande tjänsteman gottgjort sig arvode för förrättningen.

Såsom förut omtalats hava i de fall, befattningshavare vid länsstyrelser förrättat exekutiv auktion på annan plats än å landskansliet, de ansett sig berättigade uppbära auktionsprovision. Såvitt revisorerna kunna finna står detta icke i överensstämmelse med det ovan åberopade stadgandet i gällande avlöningsreglemente. Meningen med berörda stadgande var uppenbarligen, att alla slag av sportler eller extra inkomster, som härflöte av tjänsten eller av därmed sammanhängande bestyr, skulle bortfalla. Särskilt anmärkningsvärt förefaller det, att, såsom i ett fall skett, en landssekreterare, vilken uppbär ersättning för mistade sportler, därjämte tillgodogör sig auktionsarvode.

Därest tilläventyrs författningens innebörd i nu förevarande avseende skulle anses oklar, synes det revisorerna nödvändigt, att denna oklarhet snarast möjligt undanröjes, på det att för framtiden auktionsarvoden icke må utgå till länsstyrelsernas tjänstemän.

Slutligen vilja revisorerna ifrågasätta, huruvida icke i sådana fall, då exekutiva auktioner — vare sig på begäran av gäldenär eller eljest — skola hållas å annan plats än landskansliet, såsom auktionsförrättare företrädesvis böra förordnas länsstyrelsens egna befattningshavare.»

Yttrande i ärendet har avgivits av allmänna civilförvaltningens lönenämnd, som bland annat anfört följande (Del III sid. 72—74).

»Av den utav riksdagens revisorer verkställda utredningen rörande de år 1930 inom olika län hållna exekutiva auktionerna å fast egendom framgår, att i de fall, sådan auktion hållits utom landskansliet och tjänstemän hos länsstyrelse förordnats att förrätta auktionen, vederbörande befattningshavare uppburit arvode för förrättningen. Revisorerna hava nu ifrågasatt riktigheten av detta förfaringssätt och därvid åberopat 36 § i gällande avlöningsreglemente för allmänna civilförvaltningen ävensom vissa av Kungl. Maj:t i cirkulär den 31 juli 1925 för länsstyrelsernas befattningshavare utfärdade bestämmelser.

Vad till en början angår den landssekreterare tidigare tillkommande rätten till arvode för exekutiv försäljning av utmätt fastighet, i det fall att försäljningen ägde rum å landskansliet, synes det nämnden uppenbart, att då denna sportelinkomst var förenad med tjänsten såsom sådan, landssekreterare numera icke kan anses berättigad till dylikt arvode. Ej heller torde i gällande författningar kunna hämtas något stöd för att medgiva landssekreterare nu ifrågavarande ersättning för det fall, att denne utanför landskansliet verkställer förrättning, varom här är fråga.

Däremot synes det nämnden vara tvivelaktigt, huruvida jämväl annan befattningshavare vid länsstyrelse, vilken förordnas att förrätta auktioner av nu ifrågavarande slag, kan på grund av gällande avlöningsbestämmelser anses utesluten från rätten till auktionsarvode. Visserligen äga de åberopade bestämmelserna i avlöningsreglementet och i förenämnda cirkulär alltjämt tillämpning å de vid länsstyrelserna anställda befattningshavare, som tillhöra nu gällande lönestat. Men å andra sidan synes det gentemot den av revisorerna hävdade uppfattningen kunna anföras, att förordnande som auktionsförrättare icke är att betrakta såsom ett med en viss tjänst förenat uppdrag och att följaktligen inkomst av dylikt uppdrag icke kan vara att hänföra till sportler i egentlig mening. Det må erinras, att även sedan den nya löneregleringen utsträckts till att omfatta länsstyrelsernas befattningshavare, tjänstemän hos länsstyrelse allmänt ansetts berättigade till särskild ersättning för fullgörande av uppdrag såsom protokollförare i beskattningsnämnd, uppdrag som ur de synpunkter, varom här är fråga, kunna anses i viss mån jämförliga med nu ifrågavarande bestyr.

I detta sammanhang torde få erinran, att enligt vad för lönenämnden är känt förutvarande landssekreteraren i Jönköpings län J. W. Spens på anmodan från socialdepartementet till departementet den 16 juni 1928 avgivit yttrande jämte förslag till kungörelse angående ersättning åt landsstats tjänsteman, som utanför landskansliet förrättar exekutiv försäljning av fast egendom på landet, vilket yttrande sedermera varit utremitterat till länsstyrelserna för utlåtande. Några nya bestämmelser

på området hava visserligen icke framgått såsom resultat av detta förslag, men såväl det meddelade uppdraget som ock berörda förslag måste anses förutsätta, att den länsstyrelsernas tjänstemän tidigare tillkommande rätten till auktionsarvode icke blivit upphävd genom de nya lönebestämmelser, som blevo å dem gällande vid genomförande av 1925 års löne reglering för länsstyrelserna.

Emellertid synes det nämnden, att den oklarhet i bestämmelserna, som uppenbarligen är rådande i fråga om rätt för länsstyrelsernas befattningshavare att vid förordnande att förrätta auktion å utmätt fast egendom tillgodonjuta eljest stadgad ersättning, påkallar förtydligande föreskrifter på området, något som även framhållits av flera länsstyrelser. Förslag till ändrade bestämmelser rörande ersättning för auktion å utmätt fastighet å landet och i stad, där länsstyrelse är överexekutor, har visserligen framlagts i det betänkande rörande fögderiförvaltningens löne reglering, som den 11 juli 1931 avgivits av 1928 års lönekommitté. Det synes dock nämnden föreligga skäl för Kungl. Maj:t att låta verkställa en närmare utredning, huruvida icke statsverket borde helt och hållet övertaga bestyret med förrättande av sådana auktioner mot det att det för auktionens förrättande utgående arvodet helt tillföle statsverket. Vid tillämpning av en sådan anordning skulle givetvis uppdrag att förrätta här avsedda auktioner ingå i befattningshavarnas allmänna tjänstealliganden.»

Därjämte hava förklaringar avgivits av samtliga länsstyrelser (Del III, sid. 74—114).

Vad i ärendet förekommit synes utskottet giva vid handen, att den strävan att förlägga de exekutiva auktionerna till landskansliet, som tidigare, då arvodet för auktionen tillföll vederbörande landssekreterare, gjort sig gällande, icke förefinnes numera, då arvodet redovisas till statsverket. Beträffande de fall, då auktionen förrättas å annan plats än landskansliet, läser det, på sätt civilförvaltningens lönenämnd uttalat, vara klart, att, om landssekreteraren är auktionsförrättare, han ej heller i detta fall äger uppbära arvode härför. Huruvida jämväl annan befattningshavare vid länsstyrelsen som förordnas till förrättningsman är lagligen förhindrad tillgodogöra sig arvode, måste däremot av skäl, som lönenämnden anfört, anses mera tvivelaktigt. Nu gällande bestämmelser i ämnet kunna icke anses fullt tydliga och föreskrifterna synas tillämpas olika av de särskilda länsstyrelserna. På grund härav synes, såsom lönenämnden framhållit, en utredning i frågan önskvärd. Denna utredning torde närmast böra taga sikte på, huruvida icke här avsedda auktioner böra förrättas av vederbörande befattningshavare såsom ett allmänt tjänstealligande.

Dock torde redan nu bestämmelse böra meddelas, att, då tingsställe är beläget i eller i omedelbar närhet av vederbörande residensstad, där utlyst auktion skall hållas av befattningshavare hos länsstyrelsen utan särskild ersättning och arvodet för auktionen ingå till statsverket. Den tillämpning av hithörande bestämmelser, som skett vid några länsstyrelser,

*Utskottets
yttrande.*

då arvode utgått för i residensstaden hållen auktion, som förrättats utanför landskansliet, synes nämligen utskottet innebära ett kringgående av gällande föreskrifter. I sistnämnda hänseende finner sig utskottet därför böra föreslå, att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om omedelbart utfärdande av föreskrift därom, att arvodet för sådan auktion skall ingå till statsverket.

Utskottet har slutligen funnit sig böra framhålla det anmärkningsvärda i att en landsfogde förordnats att förrätta exekutiva auktioner samtidigt som han efter framställning från länsstyrelsen måst erhålla särskilt arbetsbiträde för att kunna fullgöra sina instruktionsenliga skyldigheter.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla,

a) att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande, huruvida icke bestämmelse borde utfärdas därom, att det skall åligga befattningshavare vid länsstyrelserna att utan särskild gottgörelse förrätta exekutiv auktion å fast egendom, då sådan auktion hålles vid tingsställe beläget i eller i omedelbar närhet av residensstaden;

b) att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utredning i övrigt beträffande ordnandet av exekutiva auktioner å fast egendom samt uppbärandet av gottgörelsen härför.

7:o) Under socialdepartementet, § 20, hava revisorerna upptagit till behandling frågan angående vissa häradsskrivare tillkommande extra inkomster i tjänsten (Del I, sid. 45—49).

Revisorerna hava inledningsvis lämnat följande redogörelse:

»Vid 1917 års omorganisation av fogderiförvaltningen fastställdes häradsskrivares avlöning till lön 2,600 kronor, tjänstgöringspenningar 1,000 kronor samt förvaltningsbidrag med 150 kronor för varje påbörjat 5,000-tal av folkmängden i fogderiet, ävensom två ålderstillägg, varje om 500 kronor, att åtnjutas efter 5 respektive 10 års tjänstgöring. Häradsskrivarna i Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län åtnjuta dessutom ortstillägg om 200 kronor. Utöver nämnda i stat fastställda avlöningsförmåner utgår till häradsskrivare tillfällig löneförbättring med 850 kronor, därav 550 kronor lön och 300 kronor tjänstgöringspenningar, ävensom dyrtidstillägg efter för icke nyreglerade verk gällande grunder. Med tillämpning av det för år 1931 gällande procenttalet för dyrtidstillägg samt med utgångspunkt från att förvaltningsbidraget i medeltal utgör 1,157 kronor uppgår den sammanlagda begynnelseavlöningen för häradsskrivare till 7,289 kronor.

Vidare äger häradsskrivare uppbära vissa sportler, såsom provision för debitering av landstingsmedel, vägskatt och vissa försäkringsavgifter, debetsedellösen, ersättning för upprättande av röstlängder, pensionsförteck-

Ersättning till tillförordnade häradsskrivare.

ningar, arbetsgivarförteckningar och vägfyrktalslängder m. m. samt expeditionslösen ävensom för upprättande av avskrifter av taxeringslängder.

Enligt vad som framgår av 1924 års uppbördssakkunnigas den 30 juni 1929 avgivna betänkande (sid. 117) utgjorde häradsskrivarnas nämnda sportelinkomster under åren 1923—1925 i medeltal 12,870 kronor. Då häradsskrivarna därjämte uppbära ersättning för taxeringsuppdrag, vilken för nämnda tid beräknats till i medeltal 1,471 kronor per år, uppgick sålunda den sammanlagda medelinkomsten av extra inkomster i tjänsten och taxeringsuppdrag till 14,341 kronor. Utgifterna för tjänstebiträden, expenser och expeditjonsrum m. m. för samma tid utgjorde i medeltal för varje häradsskrivare 7,838 kronor (5,859 + 1,979). Endast i ett fall förlösgo icke de extra inkomsterna i tjänsten till täckande av utgifter och beräknade kostnader för tjänsten. Lade man i detta fall till arvodet för taxeringsuppdrag, uppstode dock ett överskott även här. Enligt de sakkunnigas utredning hade sålunda icke i något fögderi uppstått underskott, och överskotten hade fördelat sig på följande sätt:

för 1 häradsskrivare	högst 1,000 kronor	
» 3	»	1,001—2,000	»
» 6	»	2,001—3,000	»
» 10	»	3,001—4,000	»
» 14	»	4,001—5,000	»
» 16	»	5,001—6,000	»
» 21	»	6,001—7,000	»
» 13	»	7,001—8,000	»
» 13	»	8,001—9,000	»
» 7	»	9,001—10,000	»
» 5	»	10,001—11,000	»
» 4	»	11,001—12,000	»
» 3	»	över 12,000	»

Till jämförelse torde böra framhållas att den av 1909 års kommitté för omorganisation av fögderiförvaltningen gjorda utredningen i nämnda hänseende (betänkande den 27 augusti 1912, sid. 159) gav vid handen, att för 15 häradsskrivare de extra inkomsterna för år 1909, i vilka dock ej ingingo ersättning för taxeringsuppdrag, upprättande av röstlängder, pensionsförteckningar och arbetsgivarförteckningar, icke räckt till täckande av de med tjänsten förenade utgifterna, under det att för 103 häradsskrivare överskott uppstått och att detta utgjort

för 33 häradsskrivare	högst 500 kronor	
» 28	»	501—1,000	»
» 22	»	1,001—1,500	»
» 10	»	1,501—2,000	»
» 7	»	2,001—3,000	»
» 3	»	mera än 3,000	»

Den behållna inkomsten av extra inkomster i tjänsten och taxeringsuppdrag för åren 1923—1925 uppgick således enligt 1924 års uppbördssakkunnigas ovanberörda utredning i medeltal till 6,503 kronor. Därest till nämnda belopp 6,503 kronor lägges häradsskrivares begynnelseavlönning, beräknad på sätt nyss nämnts, skulle den sammanlagda inkomsten — däri icke inräknat eventuellt ålderstillägg och ortstillägg — uppgå till i medeltal 13,792 kronor.

I anledning av ifrågasatt omorganisation av fögderiförvaltningarna förordnades genom kungl. cirkuläret den 30 november 1923 att, då ledighet uppstod å häradsskrivartjänst, finge, intill dess annorledes förordnades, åtgärd för tjänstens återbesättande icke vidtagas utan särskild föreskrift av Kungl. Maj:t. Efter utfärdandet av nämnda cirkulär har ledig häradsskrivartjänst icke besatts med ordinarie innehavare. Till den som förordnades uppehålla ledig häradsskrivartjänst utgick samtliga med den lediga tjänsten förenade löneförmän med undantag av ett belopp, motsvarande vad ordinarie innehavare av tjänsten skulle hava att erlægga såsom avgift för egen pensionering (s. k. full lön). Genom kungl. cirkuläret den 15 maj 1931 upphävdes nämnda cirkulär av den 30 november 1923 och förordnades för tillämpning tills vidare och intill dess annorlunda föreskrevs, att, då ledighet uppstode å häradsskrivartjänst, länsstyrelsen skulle kungöra befattningen till ansökan ledig och därvid tillkännagiva, att befattningen komme att tillsättas endast medelst förordnande tills vidare, med rättighet för den till häradsskrivartjänstens bestridande förordnade att uppbära de med tjänsten förenade löneförmänerna med undantag av ett belopp, motsvarande vad ordinarie innehavare av tjänsten skulle hava att erlægga för egen pensionering. Enligt denna föreskrift äga de tillförordnade häradsskrivarna att uppbära jämväl de med tjänsten förenade sportelinkomsterna.

Av de i staten för fögderiförvaltningarna upptagna 119 häradsskrivartjänsterna uppehölls den 1 januari 1931 icke mindre än 42 på förordnande.

I sitt den 30 juni 1929 avgivna betänkande angående åtgärder för avvägbringande av en rationell skatteuppbörd hava 1924 års uppbördssakkunniga bland annat föreslagit, att uppbördsmyndighet, vilken jämväl skulle ombesörja debiteringen, skulle vara i Stockholm överståthållarämbetet för uppbördsärenden, i Göteborg och Malmö magistraten genom en under magistraten lydande uppbördsförvaltning samt i länen i övrigt länsstyrelsen genom en inom landskontoret inrättad uppbördsavdelning. De sakkunniga hava härvid utgått från att de nuvarande ordinarie häradsskrivarna, vilka vid den nya organisationens genomförande icke uppnått 60 års ålder skulle överflyttas å sådan tjänst inom den nya organisationen, som kunde anses närmast motsvara häradsskrivartjänst, d. v. s. aktuarie- eller häradsskrivartjänst. Ordinarie häradsskrivare, som uppnått 60 år, skulle överföras till indragningsstat. Nämnda befattningar inom den nya organisationen skulle placeras i lönegrad B 22, i vilken lönegrad begynnelselönen å D-ort är 6,168 kronor. Med tillämpning av det för år 1931 gällande procenttalet för dyrtidstillägget skulle sammanlagda begynnelseavlöningen uppgå till 6,908 kronor. Häradsskrivarna förut tillkommande extra inkomster i tjänsten skulle i mån de icke upphörde ingå till statsverket.

Ehuru någon ovillkorlig rätt icke föreläge för ordinarie häradsskrivare att efter förflyttning till någon av de nya tjänsterna åtnjuta ersättning för mistade sportler å förut innehavd tjänst syntes emellertid de sakkunniga billighetsskäl tala för att en viss ersättning beredes häradsskrivarna i likhet med vad som ägde rum beträffande ordinarie landssekreterare och landskamrerare vid genomförande av 1925 års lönereglering för länsstyrelserna, och föreslogo de sakkunniga i sådant avseende ett personligt lönetillägg å högst 5,400 kronor för år, beräknat enligt de grunder som gälla för sådant lönetillägg till landssekreterare och landskamrerare, med

iakttagande att det personliga lönetillägget skulle nedskrivs med $\frac{1}{10}$ för varje år, så att lönetillägget skulle vara avskrivet efter 9 år. Däremot skulle befattningshavare förordnad å vakant häradsskrivartjänst vid eventuellt överförande å den nya lönestaten icke komma i åtnjutande av dylikt lönetillägg.

I förevarande sammanhang må erinras om att Kungl. Maj:t den 14 juni 1928 — i enlighet med ett av föredragande departementschefen till statsrådsprotokollet över finansärenden för berörda dag gjort uttalande — angivit vissa riktlinjer vid vikariat å befattning, beträffande vilken något av följande avlöningsreglementen äger tillämpning, nämligen reglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, reglementet den 19 juni 1919 (nr 343) för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, reglementet den 20 juni 1920 (nr 493) för tjänstemän vid domänverket samt reglementet den 9 juni 1922 (nr 379) för befattningshavare vid lots- och fyrstaten. Såsom en förutsättning för den högre vikariatsersättningen (s. k. full lön) skulle enligt nyssnämnda uttalande gälla bland annat, att förordnandet beräknades komma att fortfara en mera avsevärd tid framåt. I enlighet härmed skulle dylik ersättning icke utgå i fall, då fråga om den framtida organisationen av ett ämbetsverk kunde förväntas komma att inom jämförelsevis kort tid underställas Kungl. Maj:ts och riksdagens prövning, liksom ej heller då det kunde anses sannolikt, att viss befattning komme att vid granskning av vederbörande verks organisation eller eljest nedflyttas i lönehänseende eller indragas.»

Revisorerna hava härefter gjort följande allmänna uttalande:

»Vid de under de senaste årtiondena före det nya lönesystemets tillämpning företagna lönerogleringarna för tjänstemän, som dittills uppburit sportler, har man såsom regel, för den händelse sportlerna icke indragits till statsverket eller fått bortfalla, i de nya avlöningsvillkoren inryckt bestämmelse, att tjänstemännen skola vara skyldiga att underkasta sig minskning eller upphörande av sportelinkomsterna. Sådan bestämmelse meddelas ock, då nu gällande löneroglering för häradsskrivare år 1917 beslutades.

I samband med det nya lönesystemets genomförande blevo tidigare förekommande sportler frångagna tjänstemännen. Det ligger i sakens natur, att häradsskrivarna eller de tjänstemän, som vid en omorganisation av fögderiförvaltningen komma att ersätta nämnda tjänstemän, vid en blivande löneroglering komma att få vidkännas en indragning av sportelinkomsterna. Det torde därför kunna ifrågasättas, huruvida icke skäl föreligga att redan nu en reducering av sportelinkomsterna kommer till stånd i fögderier, där häradsskrivartjänsterna äro vakanta. Detta synes desto mera berättigat, som de å sistnämnda tjänster förordnade befattningshavarna enligt omförmälda cirkulär den 15 maj 1931 tillerkänts en relativt gynnsam ställning i lönehänseende.

Häradsskrivarnas extra inkomster i tjänsten äro liksom förvaltningsbidrag avsedda till bestridande av utgifter för tjänstebiträden, tjänsteresor och tjänstelokal samt expenser i övrigt. Enligt uppgift i nämnda uppbördssakkunnigas betänkande (sid. 117) förslogo de extra inkomsterna i tjänsten endast i ett fögderi icke till täckande av utgifter och beräknade kostnader för tjänsten. Tillägges emellertid i detta fall arvudet för

taxeringsuppdrag, uppstår dock ett överskott även här. Förvaltningsbidraget har således endast i ett fall måst tagas i anspråk för utgifter i tjänsten. Med hänsyn till nu angivna förhållanden synes revisorerna den omtalade reduceringen av sportelinkomsterna för tillförordnade häradsskrivare exempelvis kunna ske på det sätt, att deras inkomster av tjänsten minskas med ett belopp, som motsvarar det i staten fastställda förvaltningsbidraget. Skulle det inträffa, att extra inkomsterna i tjänsten icke förslå till täckande av utgifter i tjänsten, torde vederbörande efter särskild framställning kunna av det indragna förvaltningsbidraget få uppbära ett belopp motsvarande den sålunda uppkomna bristen.

Givetvis kunna även andra utvägar erbjudas för åstadkommande av den här avsedda regleringen av tillförordnade häradsskrivares sportelinkomster. Revisorerna hava med det ovan anförda allenast velat fästa uppmärksamhet vid berörda förhållanden och angiva ett av de sätt, varpå den åsyftade regleringen skulle kunna vinnas.»

Förklaringar hava avgivits av allmänna civilförvaltningens lönenämnd ävensom av samtliga länsstyrelser (Del III, sid. 114—149).

*Utskottets
yttrande.*

Vid övervägande av de synpunkter, som av revisorerna anförts, har utskottet ansett nödvändigt att införskaffa utredning rörande häradsskrivare och kronouppbördstjänstemän tillkommande debiteringsprovision m. m. Av nämnda utredning, vilken såsom bilaga fogats vid detta utlåtande, framgår, att under år 1931 utbetalts provisioner å icke statliga skatter, som debiterats i samband med kronouppbörderna å landet och i stad, som deltagar i landsting, med följande belopp:

landstingsmedel	kronor	529,684: 16
vägs katt	»	258,189: 86
kreators försäkringsavgift	»	52,142: 78
hästförsäkringsavgift	»	3,296: 75
brandstodsmedel	»	23,921: 57
hushållningssällskapsavgifter	»	8,309: 06
tingshusmedel	»	16,936: —
riddarhusmedel	»	42: 48
hagelskadeförsäkring	»	269: 36
skolavgift m. m.	»	545: 35

Härtill kommer debetsedellösen med 422,555: 04 kronor.

Sammanlagt hava alltså uppburits provisioner för debitering av ovan nämnda medel jämte debetsedellösen med tillhoppa 1,315,892: 41 kronor. I medeltal uppgår provisionen jämte lösen för häradsskrivare under år 1931 till 8,942: 39 kronor, varav kommer på landstingsmedel nära 3,100 kronor, på vägs katt omkring 2,150 kronor och på debetsedellösen ungefär 2,800 kronor.

Av utredningen framgår vidare, att debiteringsprovisionen å landstingsmedel under tidsperioden 1923—1931 i de 96 fögderier, som av 1924 års upp-

bördssakkunniga specifikt redovisats, ökat från 230,316 kronor till 296,592 kronor eller med 28 %, att provisionen å vägskatt under samma tid ökat från 148,703 kronor till 217,023 kronor eller med 46 % samt att debetsedel-lösen under samma tidsperiod ökat från 228,838 kronor till 272,597 kronor eller med 19 %.

Då häradsskrivarnas av statsmedel utgående avlöningsförmåner, förvaltningsbidrag inbegripet, för budgetåret 1930/1931 uppgingo till i runt tal 980,000 kronor och deras ersättning av statsmedel för upprättande av vissa längder m. m. utgjort 403,125 kronor eller i medeltal 3,387 kronor för varje häradsskrivare, torde härav framgå, att häradsskrivarnas inkomster äro synnerligen höga. De torde, bortsett från ersättningar för mer eller mindre tillfälliga uppdrag samt för kommissionärsrörelse och taxeringsarbete, uppgå till i medeltal minst 20,000 kronor. Även om häradsskrivarna få vidkännas icke obetydliga kostnader för hållandet av lokal och avlönan-det av tjänstebiträden m. m., är utskottet av den uppfattningen, att en reduktion av deras inkomster är påkallad. Denna torde för övrigt vara motiverad redan därav, att skattesatserna, särskilt för landstingens vidkommande under de senaste åren måst höjas. Den omständigheten åter, att kronouppbörderna numera fördelats på två terminer, lärer enligt utskottets mening ej medföra någon mera avsevärd arbetsökning för häradsskrivarna. Emellertid bör den sålunda föreslagna reduktionen icke verkställas genom en indragning av utgående förvaltningsbidrag till tillförordnade häradsskrivare, utan sänkningen synes böra drabba samtliga häradsskrivare och erhålla formen av en allmän sänkning i de procentsatser, efter vilka debiteringsprovision nu utgår. Sålunda synes den vid 1922 års riksdag (kungl. förordningen den 15 juni 1922, nr 269) fastställda grunden för debiteringsprovision å landstingsmedel eller 1.2 procent å den del av uppbörden, som ej överstiger 100,000 kronor, kunna minskas till förslagsvis 0.8 procent samt övriga procentsatser minskas proportionsvis ännu mera, så att den lägsta nu gällande procentsatsen av 0.3 procent, som avser den del av uppbörden, som överstiger 500,000 kronor, sänkes till förslagsvis 0.1 procent. Procentsatserna för provisioner, som nu äro 1.2, 0.9, 0.6 och 0.3, skulle förslagsvis kunna bestämmas till 0.8, 0.4, 0.2 och 0.1. Detta skulle för de skattekraftigaste fögderierna betyda en minskning av provisionen å landstingsmedel till inemot hälften av nuvarande belopp, men för de övriga fögderierna proportionsvis mindre sänkning. Även beträffande debiteringsprovisionen å övriga skatter och avgifter, framför allt då å vägskatten, torde en motsvarande sänkning böra äga rum. Den sänkning av provisionen till häradsskrivarna, som sålunda skulle äga rum, kommer att få betydelse genom minskning av utgifterna för landsting och vägdistrikt. Särskilt för de norrländska länen, där på grund av skatteförhållandena provisionerna nu utgå med mycket stora belopp, blir utgiftsminskningen mera framträdande.

För kronouppbördstjänsteman i stad kan en sänkning av provisionsbe-

loppen också ifrågasättas, och synes kunna ske i anslutning till sänkningen för häradsskrivarnas del.

I de fall, då nu icke några bestämda grunder fastställts rörande gottgörelsen för arbetet med debitering, såsom exempelvis är fallet beträffande tingshusmedel, där vissa häradsskrivare ansett sig kunna för sitt besvär fordra och uppbära en gottgörelse av ända till 6 procent av uppbörden, torde uttryckliga föreskrifter om grunderna för provisionens beräkning böra utfärdas.

Då utskottet är av den uppfattningen, att här ovan föreslagna åtgärder snarast möjligt böra komma till utförande, har utskottet funnit sig böra hemställa,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville för 1933 års riksdag framlägga förslag om en allmän sänkning av utgående provisioner för häradsskrivare och kronouppbördstjänstemän i städer.

*Utbetalning
av flyttnings-
ersättning.*

8:o) Under socialdepartementet, § 21, hava revisorerna berört åtskilliga fall, då flyttningsersättning utbetalts åt tillförordnade häradsskrivare (Del I, sid. 49—51).

Revisorerna hava härutinnan gjort följande uttalande:

»Av det anförda framgår, att befattningshavare i vissa lönegrader vid länsstyrelserna, vilka förordnats att tills vidare vara häradsskrivare, tillerkänts ersättning för kostnad vid flyttning till annan tjänstgöringsort. Utan att närmare ingå på frågan, huruvida flyttningsersättning över huvud taget bör utgå vid förordnande å oreglerad befattning, vilja revisorerna framhålla, att det såsom särskilt skäl för att flyttningsersättning borde utgå vid förordnande å högre tjänst angivna förhållandet, att den omedelbara ökningen i avlöningen, som en befordran eller än mera ett förordnande beredde tjänstemannen, merendels vore så ringa, att denna ökning i inkomster icke i och för sig kunde utgöra vederlag för flyttningskostnaderna, icke föreligger vid förordnanden, varom här är fråga. Med hänsyn till den gynnade ställning, som, på sätt framgår av vad revisorerna anført under § 38, t. f. häradsskrivare intaga i avlöningshänseende, kan det icke anses oskäligt betungande för dem, om de själva få vidkännas eventuella flyttningskostnader.

Vad slutligen angår den i det föregående berörda ersättningen till en andra länsbokhållare för två flyttningar under mindre tid än ett år, vill det synas revisorerna att, då den senare flyttningen var föranledd av att den ordinarie häradsskrivaren — efter en kortare tids förordnande å annan häradsskrivartjänst — på egen begäran återgick till sin ordinarie tjänst, kostnaden för denna flyttning under alla förhållanden icke bort påvila statsverket.»

Förklaringar hava avgivits av samtliga länsstyrelser, varjämte allmänna civilförvaltningens lönenämnd inkommit med infortrat yttrande i ärendet (Del. III, sid. 149—174).

Under finansdepartementet, § 38, hava revisorerna vidare upptagit till behandling frågan om utbetalning till vissa landshövdingar m. fl. av flyttningssersättning. Revisorerna hava därvid uttalat, att en viss osäkerhet tycktes råda beträffande rätten till flyttningssersättning för ifrågavarande befattningshavare samt att det syntes önskvärt, att sådana bestämmelser i ämnet meddelades, att av dem tydligt framginge, i vilka fall dylik ersättning skulle utgå.

Utskottet delar den av revisorerna uttalade uppfattningen, att gällande bestämmelser synas medföra en viss osäkerhet beträffande rätten till flyttningssersättning samt att det därför måste anses önskvärt, att fullt tydliga bestämmelser i ämnet meddelas. Eventuellt synes det i vissa fall böra tillkomma Kungl. Maj:t att avgöra, huruvida med hänsyn till förekommande omständigheter flyttningssersättning bör tillerkännas vederbörande.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande, huruvida icke gällande föreskrifter rörande rätten till flyttningssersättning böra omarbetas i syfte att vinna full tydlighet beträffande de fall, där sådan rätt förefinnes, samt huruvida det i övrigt bör tillkomma Kungl. Maj:t att i särskilda fall medgiva utbetalande av flyttningssersättning.

*Utskottets
yttrande*

9:o) Under kommunikationsdepartementet, § 29, hava revisorerna upptagit till behandling frågan angående statens bidrag till skjutsentreprenader (Del. I, sid. 69—72).

*Statens bidrag
till skjuts-
entreprenader.*

Revisorerna hava till en början redogjort för bestämmelserna i gällande stadga för skjutsväsendet ävensom lämnat vissa uppgifter beträffande antalet skjutsanstalter i riket, entreprenadtiden för skjutsanstalterna och statsverkets bidrag till skjutsentreprenader.

Härefter hava revisorerna anført följande:

»Den gjorda utredningen visar att under budgetåret 1930/1931 statsbidrag till skjutsentreprenader utgått endast i tolv län samt att dylikt bidrag i sex län icke uppgått till 1,000 kronor. De årliga utgifterna för ifrågavarande ändamål visa tendens att nedgå i avsevärd grad. Med hänsyn till den starka ökningen av motortrafiken med därav följande förbättring av kommunikationerna torde det kunna ifrågasättas, huruvida de nuvarande föräldrade bestämmelserna om skjutsväsendet böra bibehållas. Därrest på någon plats statligt bidrag till kommunikationsmedel, som avses i skjutsstadgan, fortfarande skulle anses behövt, torde, i likhet med vad som nu äger rum beträffande bidrag från sjätte huvudtitelns anslag till kommunikationsändamål, sådant bidrag lämpligen kunna beviljas efter prövning i varje särskilt fall. För övrigt synes det revisorerna, som om

bidrag till kommunikationsändamål, varom här är fråga, skulle i vissa län kunna väsentligt nedbringas under de belopp, som för närvarande utgå enligt skjutsstadgans föreskrifter. Detta torde särskilt vara fallet i Östergötlands län, varest skjutsbidraget av statsmedel för närvarande utgår med belopp, som endast överträffas av bidragen i de tre nordligaste länen. Beträffande det till 46 skjutsanstalter i Jämtlands län utgående statsbidraget vilja revisorerna framhålla, att flertalet av dessa skjutsanstalter äro belägna å platser, som hava regelbundna omnibusförbindelser, upprätthållna av postverket.»

Förklaringar hava avgivits av vissa länsstyrelser (Del. III, sid. 190—203).

*Utskottets
yttrande.*

Såsom av revisorernas utredning i ärendet framgår har genom den starka ökningen av motortrafiken behovet av skjutsanstalter för resandes befordran under de senaste åren högst väsentligt förminskats och sådant behov i begränsad utsträckning synes kvarstå endast inom de nordligaste länen. På grund härav har utskottet i likhet med revisorerna kommit till den uppfattningen, att de nuvarande föråldrade bestämmelserna om skjutsväsendet icke längre äro påkallade. Utskottet har därför ansett sig böra föreslå, att utredning verkställas i syfte att utröna, huruvida bestämmelserna i fråga lämpligen böra upphävas. Därest i undantagsfall statligt bidrag till skjutsentreprenadväsendet fortfarande skulle anses behöfligt, torde sådant bidrag efter prövning av varje särskilt fall kunna bestridas av för Kungl. Maj:t tillgängliga medel.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning, huruvida förutsättningar finnas för upphävande av gällande stadga om skjutsväsendet.

*Av vissa be-
fattnings-
havare i bygg-
nadsstyrelsen
innehavda en-
skilda arki-
tektuppdrag.*

10:o) Under kommunikationsdepartementet, § 30, hava revisorerna framställt vissa anmärkningar beträffande omfattningen av den enskilda arkitektverksamhet, som vissa byggnadsstyrelsens tjänstemän bedrivit vid sidan av tjänsten (Del I, sid. 72—78).

Revisorerna hava inledningsvis erinrat om, att i kungörelsen den 6 juni 1925 (nr 272) angående utsträckt tillämpning av avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen m. m., stadgas i avdelning B mom. 14 beträffande byggnadsstyrelsen följande:

Med ordinarie befattning må ej förenas sådant enskilt arkitektuppdrag, som, vad angår chefen, Kungl. Maj:t och, vad angår annan befattning, styrelsen finner inverka hinderligt för tjänstgöringen i ämbetsverket.

Härefter hava revisorerna lämnat en förteckning över de enskilda arkitektuppdrag, som under budgetåren 1929/1930 och 1930/1931 innehafts

av byggnadsstyrelsens chef och övriga befattningshavare i styrelsen samt i anslutning härtill gjort följande allmänna uttalande:

»Revisorerna förbise icke, att det även ur det allmännas synpunkt kan vara till fördel, att de hos byggnadsstyrelsen anställda arkitektutbildade tjänstemännen i viss begränsad utsträckning bedriva enskild arkitektverksamhet jämsides med tjänstgöringen i verket, i det att de härigenom måhända beredas större möjligheter att hålla sig i nivå med utvecklingen inom sitt fack än vid en enbart till verkets ämbetsområde inskränkt samsättning. Av förestående redogörelse framgår emellertid, att flertalet av ifrågavarande tjänstemän i mycket betydande omfattning omhänderhaft enskilda arkitektuppdrag vid sidan av statstjänsten. Visserligen avse de lämnade uppgifterna en tvåårsperiod och förbises må ej heller, att i några fall uppdragen torde hava tillfallit vederbörande före tillträdet av nu innehavd anställning, samt att de utförts med biträde av andra arbetskrafter. Även med beaktande av nu nämnda omständigheter synes det likväl revisorerna, som om man, med hänsyn till de privata uppdragens antal och art, med fog kan ifrågasätta, huruvida ej tjänstemännens enskilda arkitektverksamhet vuxit ut till en omfattning, som sträcker sig utöver vad som ur statsintressets synpunkt kan anses tillbörligt.

Särskilt anmärkningsvärt är, att i vissa fall tjänstemännen åtagit sig privata uppdrag av sådan beskaffenhet, att av dem utarbetade förslag och ritningar enligt gällande författningar skola bli föremål för granskning inom den byrå, dit vederbörande haft sin tjänstgöring förlagd. Så är förhållandet beträffande vissa av de utav byggnadsrådet Hjort, intendenterna Årland Noreen och Fritz Gripe samt biträdande arkitekten Einar Lundberg omhänderhavda uppdragen och samtliga av byggnadsrådet Linden redovisade uppdrag. Visserligen deltaga, enligt vad revisorerna inhämtat, vederbörande i dylika fall icke i ärendets handläggning inom byggnadsstyrelsen, men oavsett detta kan det anmärkta förhållandet giva anledning till att förtroendet till objektiviteten i styrelsens ämbetsåtgärder rubbas.

Överhuvudtaget torde det kunna betecknas såsom mindre lämpligt, att tjänstemännen åtaga sig privata uppdrag, vilka i en eller annan form skola bli föremål för byggnadsstyrelsens prövning.

Vidare vilja revisorerna framhålla vikten av att verkets chef icke genom att själv bedriva en omfattande privatverksamhet försvagar sin ställning, då det för honom gäller att upprätthålla efterlevnaden av den ovan åberopade bestämmelsen om tjänstemännens enskilda arkitektuppdrag.

Enligt vad revisorerna inhämtat har nämnda bestämmelse av vederbörande tolkats såsom icke innebärande skyldighet för befattningshavare att hos Kungl. Maj:t respektive byggnadsstyrelsen från fall till fall göra anmälan om och inhämta medgivande till innehav av enskilda arkitektuppdrag. Den av revisorerna nu verkställda undersökningen torde få anses hava ådagalagt behovet av att en dylik prövning äger rum. Med hänsyn härtill anse revisorerna det önskvärt, att en sådan ändring av bestämmelsen vidtages, som otvetydigt angiver, att vederbörligt tillstånd till innehav av enskilda arkitektuppdrag skall för varje särskilt fall inhämtas.»

Förklaring har avgivits av byggnadsstyrelsen (Del III, sid. 203—207), som bifogat ett av generaldirektören I. Tengbom avgivet särskilt yttrande.

*Utskottets
yttrande.*

Av revisorernas uttalande framgår, att i vissa fall, då tjänstemän vid byggnadsstyrelsen åtagit sig privata uppdrag, det av dem därvid utförda arbetet senare blivit föremål för granskning inom den byrå, där vederbörande haft sin tjänstgöring förlagd. Utskottet har ställt sig synnerligen betänksamt inför ett dylikt förfaringssätt, som enligt utskottets mening måste betecknas som olämpligt.

Såsom av revisorerna vidare framhållits, har inom byggnadsstyrelsen gjorts gällande, att det i ovannämnda författningsrum i avlöningsreglementet föreskrivna anmälningssystemet icke innebure skyldighet för befattningshavare att från fall till fall inhämta vederbörligt tillstånd till innehav av enskilt arkitektuppdrag, utan att ett för visst uppdrag lämnat dylikt tillstånd finge anses hava generell innebörd. Denna av byggnadsstyrelsen företrädde uppfattning, som jämväl kommer till uttryck i styrelsens i ärendet avgivna förklaring, kan utskottet icke dela, utan anser för sin del, att medgivande bör inhämtas i varje särskilt fall.

Med tillkännagivande av den ståndpunkt, utskottet intager beträffande detta ärende, har utskottet velat vad sålunda förekommit för riksdagen

omförmäla.

*Om- och till-
byggnad av
stora institu-
tionsbygg-
naden m. m.
vid central-
anstalten för
försöksväsen-
det på jord-
bruksområdet.*

11:o) Under kommunikationsdepartementet, § 31, hava revisorerna framställt vissa erinringar beträffande planläggningen m. m. av verkställd om- och tillbyggnad av stora institutionsbyggnaden m. m. för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet (Del I sid. 78—81).

Revisorerna hava framlagt resultatet av en av dem verkställd undersökning rörande ifrågavarande byggnadsföretag och härtill knutit följande allmänna uttalande:

»Av vad i detta ärende förekommit synes revisorerna framgå, att de förberedande utredningarna för ifrågavarande byggnadsföretag icke bedrivits på nöjaktigt sätt. Anmärkningsvärt är, att byggnadsstyrelsen först efter det riksdagen fattat beslut om byggnadsföretagets utförande föranstaltat om ett närmare studium af förhållandena på platsen, i stället för att, såsom vederbort, gå i författning om en sådan undersökning, innan frågan hänsköts till Kungl. Maj:t, och lägga berörda undersökning till grund för hela utredningen. Genom det av byggnadsstyrelsen här tillämpade förfaringssättet har den för Kungl. Maj:t och riksdagen ursprungligen framlagda kostnadsberäkningen blivit otillförlitlig.

Jämväl beträffande det sätt, varpå arbetsledningen omhänderhäfts, kunna åtskilliga erinringar göras.

Bland handlingarna i ärendet saknas den arbetsplan, som det enligt ovannämnda instruktion ålegat arkitekten att utarbета. Enligt vad revisorerna inhämtat har dylik plan, utvisande det beräknade fortskridandet av de olika arbetsetapperna, icke blivit upprättad. Arbetsplanens upp-

gift är att underlätta kontrollen över byggnadsarbetets fortgång, tiden för de olika ritningarnas färdigställande och tillhandahållande samt bestämmandet av tidpunkten för specialentreprenaders förberedande och igångsättande. Att avsaknaden av arbetsplanen vållade olägenheter, synes framgå av brev till byggnadsstyrelsen från huvudentreprenören dels den 13 augusti 1926, vari snickeriritningarna efterlysas (dessa anmäldes av arkitekten i byggnadsstyrelsen den 18 augusti 1926), dels ock den 20 oktober 1926, vari huvudentreprenören påpekar, att varken elektriska, sanitära eller värmeanläggningarna i villabyggnaden vore påbörjade, varför entreprenören reserverade sig för byggnadsarbetenas färdigställande inom avtalad tid, då de nämnda installationerna vore i förhållande till andra arbeten sex veckor försenade.

De i instruktionen föreskrivna ekonomiska och byggnadsrapporterna hava icke heller utarbetats av arkitekten, utan vad avser de förra av en byggnadsstyrelsens tjänsteman, och vad angår de senare av den av byggnadsstyrelsen särskilt avlönade kontrollanten. Av handlingarna framgår icke, att arkitekten för dessa avvikelser från kontraktet fått vidkännas avdrag å sitt arvode, vilket utgått med 12,900 kronor jämte ett tillägg för vissa extra arbeten av 700 kronor.

Granskningen av de olika specialkonstruktörernas ritningar m. m., vilken även ålegat arkitekten enligt instruktionen, synes i icke ringa omfattning hava varit ofullständig. Så hava i fråga om sanitära och rörledningsinstallationerna under arbetets gång erfordrats tilläggsarbeten för ett belopp av omkring 5,000 kronor, svarande mot omkring 19 procent av de i entreprenadkontrakten angivna kostnaderna för dessa ändamål.»

Förklaring har avgivits av byggnadsstyrelsen (Del III sid. 210—214).

Då enligt utskottets mening byggnadsstyrelsens förfaringsätt måste anses vara av anmärkningsvärd beskaffenhet, har utskottet, ehuru någon åtgärd från riksdagens sida icke lär vara påkallad, ansett sig böra vad i ärendet förekommit för riksdagen

*Utskottets
yttrande.*

omförmäla.

12:o) Under finansdepartementet, § 35, hava revisorerna upptagit till behandling frågan om inköp av skrivmaskiner för statsförvaltningens behov (Del I sid. 93—97).

Efter att hava lämnat en redogörelse för de vid upphandlingen betalda priserna för olika märken hava revisorerna anfört följande.

»De priser, de olika myndigheterna fått erlægga för skrivmaskiner av samma typ, hava, såsom förestående redogörelse utvisar, varit synnerligen växlande. Dessa växlingar hava givetvis sin förklaring i det tillämpade upphandlingssättet och omfattningen av den verkställda upphandlingen. De myndigheter, som efter infordrande av anbud verkställt upphandling av flera maskiner på en gång, hava kunnat betinga sig de förmånligaste priserna.

Såväl 1926 som 1927 års statsrevisorer hava förordat, att en fullständig centralisering av statens inköp av skrivmaskiner skulle komma till

*Inköp av
skrivmaskiner
för statsför-
valtningens
behov.*

stånd, men deras framställningar hava, som synes, icke resulterat i några åtgärder i angivet syfte. Detta är ett beklagligt förhållande, då staten härigenom otvivelaktigt tillskyndats och fortfarande tillskyndas onödiga utgifter.

Revisorerna vilja erinra om att upphandlingen av normalpapper samt vissa slag av papper, kuvert och läskpapper för statens behov från och med år 1931 uppdragits åt generalpoststyrelsen. Det synes revisorerna böra tagas under övervägande, om ej ett liknande upphandlingssätt kunde komma till stånd även beträffande statsverkets behov av skrivmaskiner. Jämväl upphandlingen av räknemaskiner för statens behov torde i sådant fall lämpligen kunna ske genom postverkets försorg.»

*Utskottets
yttrande.*

Det är otvivelaktigt önskvärt, att särskilda åtgärder vidtagas för att vid upphandling av skriv- och räknemaskiner statsverket skall kunna erhålla så förmånliga villkor som möjligt. Utskottet anser sig därför, utan att närmare ingå på revisorernas förslag, böra hemställa.

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t an-
hålla, att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande
på vad sätt upphandlingen för statsverkets behov av
skriv- och räknemaskiner bör på det för statsverket
lämpligaste och förmånligaste sätt ordnas.

*Liggaren över
statsverkets
specialutgifts-
stater (stats-
liggaren).*

13:o) Under finansdepartementet. § 36, hava revisorerna framlagt vissa synpunkter på redigeringen av statsliggaren (Del I sid. 97—99).

Revisorerna hava gjort följande allmänna uttalande:

»Revisorerna vilja framhålla, att med statsförvaltningens fortgående utveckling behovet av lätt tillgängliga upplysningar beträffande dess olika delar gjort sig alltmer gällande ej mindre inom riksdagen än även hos statsdepartementen och övriga myndigheter. Den av statskontoret utgivna liggaren synes i stort sett ägnad att på ett lyckligt sätt fylla sin uppgift härutinnan. Då emellertid dess användbarhet skulle ytterligare ökas, därest i densamma infördes uppgifter jämväl beträffande de under fjärde huvudtiteln upptagna anslagen, hava revisorerna, som även för sitt arbete hava intresse av denna fråga, velat framhålla önskvärdheten av att en dylik sammanslagning av de olika liggarna snarast möjligt kommer till stånd.

De liggare, som för närvarande utgivas av armé- och marinförvaltningarna samt flygstyrelsen, torde dock icke i sin nuvarande form vara lämpade att, på sätt statskontoret föreslagit, intagas i statsliggaren. Revisorerna hava funnit att förstnämnda liggare, som ifråga om format högst betydligt avvika från statsliggarens, icke äro uppställda på sådant sätt, att de giva tillräcklig överskådlighet. Mot desamma torde vidare kunna anmärkas att de beträffande de olika anslagen icke lämna erforderliga upplysningar. Beträffande arméförvaltningens liggare vilja revisorerna särskilt framhålla, att i densamma ett stort antal sidor upptagas av stater för de olika truppförbanden m. fl. Varje stat påbörjas å ny sida, oavsett det utrymme, staten kräver, vilket medför ett onödigt slöseri med

papper. Till staterna hörande anmärkningar upprepas för varje stat även om de äro likalydande. Det vill förefalla revisorerna att genom en ändrad uppställning härutinnan antalet sidor i liggaren skulle kunna avsevärt reduceras. Då de av revisorerna nu anförda synpunkterna i alla händelser betinga en omläggning av ifrågavarande liggare, synes detta lämpligast kunna göras i samband med att de intagas i statsliggaren. Det torde därvid böra tagas under öfvervägande, huruvida icke för åstadkommande av enhetlighet i avseende å uppställning och stilsorter allenast ett tryckeri bör anlitas för tryckning av arbetet i dess helhet, samt att ett intimt samarbete kommer till stånd mellan de vederbörande, som hava att redigera arbetets olika delar.»

Utskottet är i likhet med revisorerna av den uppfattningen, att statsliggarens användbarhet skulle ökas, därest i densamma infördes uppgifter jämväl beträffande de under fjärde huvudtiteln uppförda anslagen. De särskilda liggare, som hittills plägat upprättas och tryckas rörande anslagen under nämnda huvudtitel för de särskilda försvarsgrenarna, torde därför böra infogas i statsliggaren och i samband därmed i statsliggaren intagas gällande avlöningsreglementen för försvarsväsendets personal. Detta lärer kunna ske på sådant sätt, att utan större kostnad särtryck för försvarsväsendets behov kunna tagas av den del av liggaren, som avser försvarsväsendet. Då statsliggaren i allmänhet kan utkomma först omkring den 1 september, är det önskvärt, att dessa särtryck kunna utsändas i förväg och i så god tid, att de redan vid budgetårets ingång kunna komma till användning vid försvarsväsendets myndigheter och formationer. Hos vederbörande förvaltningsmyndigheter inom försvarsväsendet torde de delar av liggarna, som beröra försvaret, böra i samråd med statskontoret upprättas för att sedermera genom statskontorets försorg tryckas. Härvid bör givetvis tillses, att statsliggaren uppställas efter enhetliga principer.

Utan att taga ståndpunkt till de särskilda önskemål, som av revisorerna i övrigt framhållits, vill utskottet uttala den meningen, att i statsliggaren böra intagas sådana uppgifter, som äro behöfliga för att kunna få en fullständig överblick över den fastställda budgeten och de bestämmelser, som reglera anslagen. Givetvis utgår utskottet från att kostnaderna för statsliggarens utgivning i största möjliga mån begränsas och att de inskränkningar och förenklingar beträffande dess uppställning, som äro möjliga, även bliva genomförda. De förändringar i den hittillsvarande uppställningen, som för innevarande budgetår ägt rum beträffande andra huvudtiteln, synas höra genomföras successivt även beträffande övriga huvudtitlar. Härigenom vinnes större reda och överskådlighet beträffande anslagsdispositionerna.

De synpunkter, som sålunda enligt utskottets mening böra vara vägledande för redigeringen av statsliggaren, har utskottet ansett böra bringas till Kungl. Maj:ts kännedom.

*Utskottets
yttrande.*

I samband med nu behandlade fråga har utskottet uppmärksammat, att den av revisorerna gjorda framställningen om förändring i uppställningen och omfattningen av statsliggaren icke blivit utställd till yttrande av någon myndighet. I anledning härav har utskottet, som fäst sig vid, att olika praxis i avseende å inhämtande av yttranden rörande revisorernas framställningar tillämpas i skilda departement, velat framhålla, att det måste för riksdagsbehandlingen av revisionsberättelsen anses önskvärt, att, åtminstone rörande framställningar av den betydelse som den förevarande, yttrande införskaffas från vederbörande myndighet.

Utskottet hemställer.

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t an- hålla, att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande lämpligheten av en omläggning utav statsliggaren i enlighet med de synpunkter, som härövan angivits.

Vissa tand-
sköterske-
kurser vid
tandläkar-
institutet.

14:o) Under ecklesiastikdepartementet, § 45, hava revisorerna fram- ställt vissa anmärkningar rörande dispositionen av tandsköterskelever- nas kursavgifter (Del I sid. 109 och 110).

Revisorerna hava inledningsvis redogjort för de bestämmelser, som gälla i fråga om användningen av inflytande kursavgifter ävensom med- delat, att institutets inspektor med flera enligt lärarrådets beslut av ifrå- gavarande kursers överskottsmedel tillerkänts särskild ersättning för sina bestyr med nämnda kurser.

Härefter hava revisorerna gjort följande uttalande:

»Då ifrågavarande kurser enligt Kungl. Maj:ts medgivande anordnas vid tandläkarinstitutet och genom där anställd personal, synes det kunna ifrågasättas, om institutets inspektor, som i sådan egenskap uppbär ett arvode av 1,450 kronor för år, bort tillerkännas särskild ersättning för sitt bestyr med nämnda kurser. Revisorerna vilja framhålla, att dylik ersättning icke tidigare utgått samt att det knappast synes förenligt med de bestämmelser, som enligt vad ovan nämnts gälla i fråga om använd- ningen av tandsköterskelevernas kursavgifter, att nämnda medel an- vändas för beredande av särskild ersättning åt inspektor för dennes hu- vudsakligen administrativa befattning med berörda kurser. Med hänsyn till de uppgifter, som i avseende å kursernas administration åvila Hylin och Louise Holmberg, synes i varje fall det till inspektor utgående arvo- det alltför högt.

Såsom ovan nämnts har lärarrådet enligt beslut den 4 november 1929 av tandsköterskekursernas överskottsmedel tilldelat Hylin ett belopp av 3,000 kronor såsom *retroaktiv* ersättning för hans befattning med tand- sköterskekurserna. Enligt revisorernas mening måste det betraktas så- som olämpligt, att uppkomna behållningar å tandsköterskelevernas av- gifter disponeras på detta sätt.

I anledning av vad sålunda beträffande användningen av ifrågava- rande kursavgifter erinrats, vilja revisorerna framhålla, att större var-

samhet bör iakttagas vid disponerandet av nämnda avgifter och att eventuella 'överskottsmedel' i första hand synas böra användas för något eleverna närmare berörande ändamål, exempelvis till beredande av befrielse helt eller delvis för medellösa eller mindre bemedlade tandsköterskeelever från erläggande av kursavgift.»

Förklaring har avgivits av universitetskanslern (Del III sid. 226 och 227), som bifogat yttrande från tandläkareinstitutets lärarråd.

Universitetskanslern har i nämnda utlåtande hemställt, att statsrevisorernas ifrågavarande anmärkning icke måtte föranleda annan åtgärd än att Kungl. Maj:t bemyndigade universitetskanslern att efter hörande av lärarrådet meddela närmare bestämmelser rörande sagda kurser och angående dispositionen av de uppkomna besparingarna å kursavgifterna.

I likhet med revisorerna har utskottet ansett lärarrådets förfaringsätt i fråga om användningen av överskottsmedlen å tandsköterskeelevernas kursavgifter anmärkningsvärt. Vad tandläkarinstitutets lärarråd i sin ovannämnda förklaring anfört till stöd för det anmärkta förfarandet, har utskottet icke funnit tillfredsställande. Enligt utskottets mening är det påkallat, att förändrade bestämmelser meddelas i av revisorerna angivna avseenden. Då utskottet emellertid, med hänsyn till vad universitetskanslern i ärendet anfört, har anledning förutsätta, att så sker utan framställning från riksdagens sida, har utskottet ansett sig kunna inskränka sig till att vad i ärendet förekommit för riksdagen

omförmåla.

15:o) Under ecklesiastikdepartementet, § 50, hava revisorerna till behandling upptagit ett fall rörande tjänstledighet från folkskollärartjänst och därvid anfört följande (Del I sid. 122).

»Genom beslut den 10 december 1930 utnämnde och förordnade domkapitlet i Luleå folkskolläraren, juris och filosofie kandidaten Nils Johan Waldemar Palmblad till ordinarie folkskollärare vid statsfolkskolan i Övre Kuivakangas i Övertorneå skoldistrikt. Efter erhållet meddelande om sin utnämning till nämnda tjänst anhöll Palmblad om tjänstledighet för egna angelägenheter under vårterminen 1931. Denna ansökning avslogs av skolrådet. Omedelbart därefter begärde Palmblad tjänstledighet för sjukdom med stöd av läkarintyg. Skolrådet beslöt på grund härav bevilja den begärda ledigheten.

Den 6 augusti 1931 anhöll Palmblad om tjänstledighet höstterminen 1931 för fortsatt utbildning. Sedan denna ansökning överlämnats till domkapitlet för prövning, avslog domkapitlet densamma genom beslut den 19 augusti 1931, varvid domkapitlet tillika anmodade Palmblad att antingen inträda i tjänstgöring eller också avsäga sig sin befattning. På därom av Palmblad gjord ansökning beviljades Palmblad av domkapitlet enligt beslut den 21 oktober 1931 avsked från sin folkskollärartjänst, räknat från och med den 11 oktober 1931.

*Utskottets
yttrande.*

Tjänstledighet från folkskollärartjänsten vid statsfolkskolor i Kuivakangas i Övertorneå skoldistrikt.

Den 7 januari 1931 erhöll Palmblad plats som notarie vid mellersta Roslags domsaga och tjänstgjorde därstädes under vårterminen 1931. I egenskap av notarie har Palmblad icke erhållit någon avlöning (dock har han såsom kommissionär i domsagan åtnjutit inkomst med visst, mindre belopp). Vederbörande domhavande har upplyst, att han först sent på våren 1931 erhållit meddelande, att Palmblad vore ordinarie folkskollärare.

Jämlikt § 8 i kungörelsen den 16 september 1918 angående avlöning åt lärare vid folk- och småskolor samt statsbidrag till sådan avlöning äger lärare, som erhållit tjänstledighet på grund av styrkt sjukdom, åtnjuta samtliga honom eljest tillkommande kontanta avlöningsförmåner med avdrag av ett belopp, motsvarande en tredjedel av den för honom enligt nämnda kungörelse stadgade kontanta begynnelseavlöningen.

Då Palmblad tydligen varit av sin sjukdom oförhindrad att omedelbart efter erhållen ledighet inträda i tjänstgöring vid ovannämnda domsaga, synes det kunna ifrågasättas, om sådana omständigheter förelegat, som nödvändiggjort sjukledighet vid folkskollärartjänsten. Även om detta skulle vara fallet, synes det dock icke överensstämmande med god ordning, att tjänstledighet för sjukdom utnyttjas på sätt som i förevarande fall skett.

Med nu gällande författningsbestämmelser torde det icke vara möjligt att förhindra missförhållanden av förevarande slag. Revisorerna hava emellertid velat fästa uppmärksamheten å detta fall i syfte att den brist i lagstiftningen, som sålunda uppenbarligen föreligger, må på lämpligt sätt bliva avhjälpd.»

Förklaring har avgivits av skolöverstyrelsen (Del III sid. 270).

*Utskottets
yttrande.*

Såsom av revisorernas uttalande framgår, har Palmblad efter erhållen ordinarie folkskollärartjänst med stöd av företett läkarintyg beviljats tjänstledighet för sjukdom och omedelbart därefter inträtt i tjänstgöring som notarie i domsaga. Att omständigheter icke förelegat, som nödvändiggjort sjukledighet från folkskollärartjänsten, finner utskottet uppenbart. Därest missförhållanden av ifrågavarande art endast förekommit i undantagsfall, torde någon särskild åtgärd från riksdagens sida icke hava varit påkallad. Då det emellertid kommit till utskottets kännedom, att så icke är förhållandet, utan att liknande tillvägagångssätt ägt rum i icke ringa utsträckning, har utskottet i likhet med revisorerna ansett anstalter böra vidtagas i syfte att avhjälpa den brist i gällande avlöningsbestämmelser, som här otvivelaktigt föreligger. Det synes utskottet därjämte böra tagas under övervägande, huruvida icke i förevarande avseende mera betryggande former för läkarintygs utfärdande skulle kunna åvägbringas.

Beträffande det föreliggande fallet, som utskottet funnit i hög grad anmärkningsvärt, anser utskottet, att Palmblads förfaringssätt icke bör lämnas opåtalat, utan vill ifrågasätta, huruvida icke Kungl. Maj:t må finna skäl ägna frågan en ingående undersökning i avsikt att utröna huruvida någon åtgärd i ärendet får anses påkallad.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande, vad utskottet ovan anfört.

16:o) Under jordbruksdepartementet, § 51, hava revisorerna framställt vissa erinringar i fråga om uppgörandet av omkostnadsstaten för Flyinge hingstdepå och stuteri (Del I sid. 123—126).

*Flyinge
hingstdepå
och stuteri.*

Revisorerna hava inledningsvis framlagt räkenskapssammandrag över stuteriväsendets fond för budgetåret 1930/1931 ävensom lämnat en redogörelse över det ekonomiska resultatet för Flyingeanstalten för nämnda budgetår.

Härtill hava revisorerna knutit följande allmänna uttalande:

»Av det anförda framgår att beträffande vissa i omkostnadsstaten för Flyinge hingstdepå och stuteri upptagna anslagsposter de verkliga utgifterna kommit att till beloppen i avsevärd grad skilja sig från de i staten beräknade. Sålunda har å anslagsposten till furage uppstått en besparing å 43,288 kronor 24 öre, under det att posterna till byggnaders och inventariers underhåll samt till jordbruket utvisa underskott å respektive 11,641 kronor 61 öre, 37,370 kronor 21 öre samt 20,244 kronor 95 öre.

Såsom förut nämnts äger stuteriöverstyrelsen för närvarande att, därest besparing skulle uppstå å någon av anslagsposterna i utgiftsberäkningen, använda sådan besparing till täckande av brist å annan för avlöning ej avsedd post. Detta medgivande bör givetvis ej utnyttjas på sådant sätt att vissa poster i beräkningen upptagas till avsevärt högre belopp, än som rimligen kunna beräknas såsom erforderliga, och härigenom bereda medel till utgifter, till vilka vid kostnadsstatens uppgörande anslag icke begärts.

Enligt revisorernas mening står det tillämpade förfaringssättet, som är ägnat att för den anslagsbeviljande myndigheten försvåra eller omöjliggöra att erhålla ett säkert omdöme om institutionens medelsbehov, icke i överensstämmelse med principerna vid uppgörande av en i möjligaste mån noggrann och tillförlitlig statsberäkning. Revisorerna anse, att en ändring härutinnan bör komma till stånd, så att vid uppgörandet av staten större överensstämmelse ernås mellan beräknade och verkliga utgifter.

Revisorerna vilja ifrågasätta, huruvida icke med anledning av vad sålunda förekommit en ändring i härutinnan nu gällande bestämmelse borde göras av innebörd att, därest i kostnadsstaten upptagna medel anses böra disponeras för andra ändamål än i staten angivna, Kungl. Maj:ts medgivande till vidtagande av en dylik åtgärd skall inhämtas.»

Förklaring har avgivits av stuteriöverstyrelsen (Del III sid. 271—273), som bifogat yttrande från chefen för Flyinge hingstdepå.

Det av stuteriöverstyrelsen tillämpade förfaringssättet för beräkningen av omkostnadsstaten för Flyinge hingstdepå och stuteri har utskottet

*Utskottets
yttrande.*

funnit otillfredsställande. Styrelsens tillvägagångssätt innebär enligt utskottets mening en viss fara för statberäkningens stabilitet, och det synes, som om åtgärder borde vidtagas för åstadkommande av större tillförlitlighet i beräkningen. Då utskottet emellertid har anledning förvänta, att ändring i av revisorerna anmärkt avseende kommer att av styrelsen vidtagas, har utskottet icke ansett nödvändigt att för närvarande påyrka den av revisorerna ifrågasatta författningsändringen.

Utskottet har därför endast velat vad i ärendet förekommit för riksdagen

omförmåla.

Nionde huvudtitelns anslag till rese- och traktamentspennningar.

17:o) Under jordbruksdepartementet, § 53, hava revisorerna lämnat en redogörelse för belastningen å nionde huvudtitelns anslag till rese- och traktamentspennningar (Del I sid. 127—132).

Revisorerna hava därvid särskilt fäst sig vid de utbetalningar, som verkstälts till personalen vid lantmåteriväsendet, enär dessa kostnader under de senaste åren avsevärt stegrats.

Revisorerna hava gjort följande uttalande.

Av det anförda framgår att kostnaderna för distriktslantmätarnas och deras biträdens resor utvisa en tendens till ökning. Så exempelvis belöpte sig ifrågavarande kostnad under budgetåren 1927/1928, 1929/1930 och 1930/1931 till respektive 839,624 kronor, 990,631 kronor och 1,019,415 kronor. Riktigheten av 1930 års revisorers uttalande att den huvudsakliga orsaken till de höga utgifterna å nionde huvudtitelns anslag till rese- och traktamentsersättning vore att söka i ökade utgifter för distriktslantmätarnas och deras biträdens resor är av de ovan lämnade uppgifterna ytterligare bestyrkt.

1930 års revisorer framhöllo nödvändigheten av, att för nedbringande av de höga kostnaderna för distriktslantmätarna och deras biträdens resor åtgärder snarast möjligt måtte vidtagas för begränsning i rätten till traktamentsersättning i likhet med vad som i besparande syfte skett beträffande ett flertal grupper befattningshavare samt framhöllo i samband härmed, att det också borde undersökas, om icke motsvarande föreskrifter borde gälla jämväl för lantbruksingenjörer och deras biträden. Enligt vad revisorerna inhämtat har ännu icke någon dylik begränsning i rätten till traktamentsersättning genomförts för nämnda grupper befattningshavare. I detta sammanhang vilja revisorerna erinra om att i innevarande års riksstat finnes uppfört ett anslag å 275,000 kronor till reseersättningar åt lantbruksingenjörer och deras biträden samt ett anslag å 820,000 kronor till reseersättningar åt lantmåteripersonal, som sysselsättes med lantmåteriförrättningar, medan utgifterna under förra budgetåret för reseersättningar till nämnda personal uppgått till respektive 308,140 kronor och 1,019,415 kronor, ett förhållande, som tydligt ådagalägger behovet av att åtgärder skyndsamt vidtagas för nedbringande av ifrågavarande kostnader.

Förklaring har avgivits av lantmåteristyrelsen (Del III sid. 280—284). Härvid har lantmåteristyrelsen framhållit, hurusom lantmåteripersona-

lens tjänsteresor vore beroende av den omfattning, i vilken jorddelningsförrättningar förekomme. Statsverkets kostnader för dessa resor vore emellertid till sin natur endast att anse såsom ett statsbidrag till jordägarna för fastighetsbildningar av olika slag, laga skiften, rågångsförrättningar, vägdelningar m. m. Därest ett ytterligare nedbringande av statsverkets ifrågavarande kostnader ansåges behöfligt, syntes därför böra tagas under övervägande, huruvida icke förevarande form av statsbidrag skulle kunna begränsas till mera ömmande fall, närmast motsvarande dem, där staten lämnade bidrag till själva förrättningskostnaden. Med fog kan ju sättas ifråga, huruvida icke rese- och traktamentskostnaden i många fall borde gäldas av de enskilda sakägarna (yrkesmässiga markexploatörer, gränstvistande grannar med flera).

Frågan om begränsning i rätten till traktamentsersättning för bland annat personalen vid lantmäteriväsendet har varit föremål för behandling vid innevarande års riksdag, i det Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen, nionde huvudtiteln, föreslagit en nedsättning av anslagen till reseersättningar dels för lantbruksingenjörer och deras biträden (punkt 3), dels ock för personalen vid lantmäteriväsendet (punkt 151). Båda dessa förslag äro delvis grundade på en beräknad nedsättning av vissa traktamentsersättningar. Riksdagen har numera efter tillstyrkande av jordbruksutskottet (utlåtande nr 2 punkterna 1 och 57) bifallit dessa förslag. Frågan om nedsättning av traktamentena för lantmäteripersonalen har departementschefen ansett böra avgöras av Kungl. Maj:t, sedan riksdagens beslut i anslagsfrågan föreligger.

*Utskottets
yttrande.*

Om den behandling, som ärendet såhunda fått vid innevarande års riksdag, har utskottet velat här

erinra.

18:o) Under pensionsväsendet, § 55, hava revisorerna redogjort för ett fall, då en småskollärrinna samtidigt uppburit avlöning och pension (Del I, sid. 134—136).

*Samtidigt
uppburen av
löning och
pension.*

I anledning härav hava revisorerna gjort följande uttalande:

Omständigheterna i det föreliggande fallet synas revisorerna ganska märkliga. Redan då Kungl. Maj:t hos riksdagen hemställde om understöd åt ifrågavarande lärarinna på grund av att hon ansetts för all framtid oförmögen till tjänstgöring, hade hon under nära två år varit i tjänstgöring, och vid tidpunkten för propositionens framläggande hade hon vunnit fast anställning såsom lärarinna vid mindre folkskola. Det torde vara uppenbart, att, därest Kungl. Maj:t och riksdagen ägt kännedom om nu påpekade omständigheter, understödet aldrig blivit beviljat. Efter understödets beviljande har hon jämsides med sin avlöning såsom lärarinna uppburit det av riksdagen beviljade understödet. I själva verket visar det nu påtalade fallet behöfligheten av att vid beslut om understöd

och pensioner av ifrågavarande slag städse knytes ett villkor, som utesluter ett upprepande av vad som här inträffat. Att statens pensionsanstalt, ehuru den redan år 1921 erhöll kännedom om förhållandet, underlät att fästa Kungl. Maj:ts uppmärksamhet på saken, synes revisorerna — oavsett huruvida i sakens dåvarande läge någon rättelse stod att vinna — anmärkningsvärt.

Förklaring har avgivits av statens pensionsanstalt (Del III, sid. 284), som funnit det tvivelaktigt, huruvida rättelse i anmärkta förhållandet kunnat vinnas, och därför för sin del instämt i statsrevisorernas uttalade mening om behövligheten av att vid beslut om understöd och pension av ifrågavarande art knytes villkor, som utesluter ett upprepande av vad som i förevarande fall inträffat.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet måste finna det synnerligen anmärkningsvärt, att ett sådant missförhållande som det av revisorerna påtalade överhuvudtaget kunnat förekomma. Men ej mindre anmärkningsvärt är det, att, sedan statens pensionsanstalt erhållit kännedom om saken, anstalten funnit lämpligt att allt fortfarande utbetala understödet utan att vidtaga någon som helst åtgärd för att vinna rättelse i ett förhållande, som — hurudant än det rent formella stödet för detsamma må vara — likväl realiter sett måste anses såsom högeligen otillfredsställande. En anmälan till Kungl. Maj:t om vad som förelupit jämte förslag till åtgärder till förekommande av ett upprepande synes man med skäl kunna hava förväntat från anstaltens sida.

Då så nu ej skett, vill utskottet framhålla, att det synes nödvändigt, att till pension eller understöd, som beviljas genom särskilt riksdagsbeslut, hädanefter knytes villkoret, att sådan förmån endast må utgå tills vidare så länge de förhållanden, som föranlett beviljande av pensionen eller understödet, fortfara, samt att Kungl. Maj:t må äga på anmälan förordna om pensionens eller understödets indragning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville taga under övervägande vad revisorerna och utskottet anfört rörande uppbärandet av pension eller understöd, som beviljas genom särskilt riksdagsbeslut.

19:0) Under statens affärsverksamhet, statens järnvägar, § 56, hava revisorerna framställt vissa anmärkningar beträffande handläggningen inom järnvägsstyrelsen av frågan angående tryckluftbroms för godståg (Del I, sid. 137—176).

Beträffande detta ärende kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet velat härmed för riksdagen

anmäla.

Vissa järnvägsstyrelsens åtgärder med avseende å handläggningen av frågan angående tryckluftbroms för godståg.

20:o) Under statens affärsverksamhet, statens vattenfallsverk, § 59, hava revisorerna framställt vissa erinringar beträffande av vattenfallsstyrelsen utbetalade gratifikationer (Del I, sid. 181—184).

Vissa av vattenfallsstyrelsen utbetalda gratifikationer.

Revisorerna hava inledningsvis anført, att Kungl. Maj:t i anledning av en utav vattenfallsstyrelsen gjord framställning i proposition till 1931 års riksdag hemställt, att vid befattningen såsom driftchef vid Västerås kraftverk finge, räknat från och med den 1 juli 1931, utöver lön enligt avlöningsreglementet utgå ett tillfälligt lönetillägg av 2,000 kronor. Beträffande ifrågasatt lönetillägg till kraftverksdirektören vid de norrländska kraftverken fann Kungl. Maj:t, med hänsyn bland annat till att befattningen inrättats så sent som år 1929, att med prövning av frågan här om borde tills vidare anstå.

I skrivelse den 15 april 1931 nr 130 biföll riksdagen vad Kungl. Maj:t i ovanberörda proposition föreslagit.

Revisorerna hava härefter meddelat, att vattenfallsstyrelsen genom beslut den 17 april 1931 tilldelat kraftverksdirektören vid de norrländska kraftverken S. Malmfors en gratifikation av 4,000 kronor för banbrytande arbete vid hushållselektrifieringen inom Norrbottens län samt driftchefen K. G. Ljungdahl en gratifikation av likaledes 4,000 kronor för banbrytande arbete vid ångpanneanläggningen i Västerås.

I den av överrevisorerna för granskning av statens vattenfallsverks förvaltning och räkenskaper för år 1930 den 3 augusti 1931 avgivna revisionsberättelsen hade överrevisorerna efter att hava erinrat om riksdagens ovan omförmälda beslut ifrågasatt lämpligheten av, att vattenfallsstyrelsen utanordnat nämnda gratifikationer. Då Kungl. Maj:t prövat frågan om tillfälligt lönetillägg åt dessa befattningshavare, hade vattenfallsstyrelsen bort hos Kungl. Maj:t jämlikt 40 § avlöningsreglementet hemställa om särskild gottgörelse till nämnda tjänstemän för de banbrytande arbeten, de utfört.

Efter att hava redogjort för de med driftchefsbefattningen vid Västeråsverket och befattningen såsom kraftverksdirektör vid de norrländska kraftverken förenade avlöningsförmånerna hava revisorerna gjort följande allmänna uttalande:

Avd. I i avlöningsreglementet för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk avser ordinarie tjänstemän och är uppdelat i tre kapitel, innehållande det första allmänna bestämmelser, det andra bestämmelser om ordinarie tjänstemän, som tillsätts genom förordnande, och det tredje bestämmelser om ordinarie tjänstemän, som tillsätts genom konstitutorial. För kraftverksdirektör vid statens vattenfallsverk gälla bestämmelserna i 2 kap. och för driftchef bestämmelserna i 3 kap.

Den av vattenfallsstyrelsen till stöd för utbetalandet av de här ifrågasvarande gratifikationer åberopade 40 § i reglementet ingår i dettas 3 kap. och lyder på följande sätt:

Ersättning till tjänsteman för tjänstgöring vid vederbörande verk må

icke — annorledes än såsom *gratifikation*, eller *belöning* från anslag, som anvisats för sådant ändamål — utbetalas utöver vad i detta reglemente förutsattes eller eljest enligt beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen må utgå, så framt ej för fullgörande av visst uppdrag eller arbete, som kan anses falla utom tjänstemannens vanliga tjänstutövning, anvisats särskilda medel eller Kungl. Maj:t finner skäl medgiva särskild gottgörelse.

Denna bestämmelse läser emellertid äga tillämpning endast å de i reglementets 3 kap. avsedda tjänstemännen och icke å de tjänstemän, som lyda under 2 kap. och till vilka som nyss nämnts kraftverksdirektör är att hänföra.

Under ovan angivna förhållanden torde vattenfallsstyrelsen hava överskridit sin befogenhet, då den tilldelat kraftverksdirektören Malmfors ovanberörda gratifikation.

Vad driftchefen Ljungdahl beträffar hava riksdagens revisorer i likhet med överrevisorerna vid statens vattenfallsverk funnit vattenfallsstyrelsens beslut att omedelbart efter riksdagsbeslutet i frågan om tillfälligt lönetillägg tillerkänna honom gratifikation till betydande belopp icke lämpligt.

Riksdagens revisorer vilja i detta sammanhang erinra, att byråchefen i järnvägsstyrelsen I. Överholm och arkitekten hos samma styrelse F. Zettervall för sina arbeten med respektive elektrifieringen av vissa delar av statens järnvägar och den senaste ombyggnaden av centralstationen i Stockholm ävenledes tilldelats betydande gratifikationer, men att i båda dessa fall Kungl. Maj:ts tillstånd till åtgärden av vederbörande verk blivit inhämtat. På enahanda sätt synes vattenfallsstyrelsen hava bort förfara i fråga om gratifikationen åt Ljungdahl.

Revisorerna hava funnit vattenfallsstyrelsens förfarande i båda de relaterade fallen synnerligen anmärkningsvärt.

*Utskottets
yttrande.*

Förklaring har avgivits av vattenfallsstyrelsen (Del I sid. 317—319), som bifogat ett till grund för styrelsens beslut i ärendet upprättat tjänstememorial.

Utskottet delar revisorernas mening, att den av vattenfallsstyrelsen till stöd för utbetalningen av ifrågavarande gratifikationer åberopade bestämmelsen i 40 § av avlöningsreglementet för de affärsdrivande verken äger tillämpning allenast å de i reglementets 3 kap. avsedda tjänstemännen och icke å de tjänstemän, som förordnats för viss tid i enlighet med reglementets kap. 2, till vilken senare kategori kraftverksdirektören är att hänföra.

Med tillkännagivande av den ståndpunkt, som utskottet intager beträffande denna fråga, har utskottet velat vad i ärendet förekommit för riksdagen

omförmäla.

21:o) Under statens affärsverksamhet, statens domäner, § 60, hava revisorerna meddelat, att fall förekommit, då domänverkstjänstemän med vederbörligt tillstånd innehåft befattning eller uppdrag hos vissa bankföretag. (Del I sid. 184 och 185.)

Efter att hava redogjort för vad gällande avlöningsreglemente för tjänstemän vid domänverket stadgar i fråga om innehav av bisysslor, hava revisorerna gjort följande uttalande:

Då det numera i stor utsträckning förekommer, att affärsbankerna äro ägare till eller eljest ekonomiskt intresserade i företag, vilka bedriva skogshantering och sågverksrörelse, och det sålunda lätt kan inträffa, att statens intressen såsom virkesförsäljare och bankens med virkesköparens förbundna intressen råka i kollision med varandra, synes det revisorerna olämpligt, att tjänstemän, vilka i chefsställning hava att handlägga frågor om försäljning av kronans virke, innehava befattning eller uppdrag hos sådana bankföretag.

Det synes revisorerna nödvändigt, att domänstyrelsen även eljest vid meddelandet av tillstånd åt överjägmästare och jägmästare att innehava bisyssla tillser, att innehavet av densamma icke på något sätt kan menligt påverka statens intressen.

Förklaring har avgivits av domänstyrelsen (Del III sid. 323 och 324), som framhållit, att styrelsen i tre fall medgivit överjägmästare och jägmästare rättighet att tillsvidare inneha uppdrag såsom ordförande eller ledamot i vissa affärsbankers avdelningskontor. Styrelsen hade därvid utgått från att det vore lämpligt, att skogsstatstjänstemännen erhöles en för deras ställning såsom förvaltare av statsskogar värdefull inblick ej blott i en del affärsförhållanden i allmänhet utan ock i vissa virkesköparens ekonomi, varigenom förluster för domänverket kunde förebyggas. Därest förhållandena skulle så utveckla sig, att påtagliga olägenheter för domänverket komme att uppstå till följd av de meddelade bank- eller andra uppdragen, ämnade styrelsen tillse, att ifrågavarande tillstånd komme att upphöra.

Vad revisorerna under förevarande paragraf anført, har utskottet funnit anmärkningsvärt. Det måste enligt utskottets mening anses olämpligt, att domänverkstjänstemän medgivits tillstånd att innehava uppdrag i sådana affärsbanker, som äro ekonomiskt intresserade i företag, vilka bedriva skogshantering och sågverksrörelse eller eljest annan bisyssla, vars innehav kan giva anledning till att förtroendet till objektiviteten i vederbörandes tjänsteåtgärder rubbas. Utskottet kan därför icke i något avseende dela den uppfattning, åt vilken domänstyrelsen i sin i ärendet avgivna förklaring givit uttryck. Då utskottet emellertid förväntar, att domänstyrelsen kommer att taga vederbörlig hänsyn till den ståndpunkt, som utskottet intager i denna fråga, har utskottet icke funnit sig behöva föreslå, att någon särskild åtgärd från riksdagens sida för närvarande vidtages.

Av vissa domänverkstjänstemän innehavda enskilda uppdrag vid sidan om statstjänsten.

Utskottets yttrande.

Vad i ärendet förekommit, har utskottet dock ansett vara av den vikt, att utskottet velat detsamma för riksdagen

omförmåla.

Övriga anmärkningar.

22:o) Vad i övrigt blivit av revisorerna anmält och erinrat, har utskottet funnit dels hava medfört åsyftad eller i utsikt ställd rättelse, dels vara av vederbörandes utlåtande nöjaktigt förklarat, dels ej vara av den vikt, att, oaktat förklaringen ej varit fullt tillfredsställande, någon riksdagens åtgärd bort av förhållandena föranledas, dels slutligen icke hava varit av beskaffenhet att från utskottets sida påkalla något yttrande; vilket utskottet skolat för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 3 maj 1932.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Kvarnzelius, Widell, Olof Olsson, Bergqvist, Nilsson* i Gränebo, *Nilsson* i Malmö, *Svensson* i Kompersmåla, *Johansson* i Fredrikslund, *Walles, Bergström, Pauli* och *Pålsson* samt

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *Jansson* i Falun, *Nilsson* i Bonarp, *Strindlund, Olsson* i Blädinge, *Eriksson* i Stockholm, *Nilsson* i Örebro, *Danielsson, Persson* i Falla, *Jönsson* i Revinge, *Högström* och *Hollertz*.

*Bilaga***P. M.****angående häradsskrivare och kronouppbördstjänsteman tillkommande debiteringsprovision m. m.¹**

Enligt § 1 i uppbördsreglementet den 14 december 1917 (nr 838) med den lydelse densamma erhållit genom kungörelsen den 13 november 1931 (nr 382) verkställes debitering av kronoutskylder för landet, vartill i nämnda reglemente jämväl räknas stad, där magistrat ej finnes, av häradsskrivaren och för annan stad av magistraten eller, där särskild tjänsteman finnes därtill förordnad, av denne under magistratens inseende och ansvar.

Till kronoutskylder hänföras i samma reglemente årliga utskylder och avgifter till kronan samt sådana utskylder och avgifter, som enligt allmän författning eller med tillämpning av särskilda, av Kungl. Maj:t meddelade stadganden uppbäras och redovisas i sammanhang med kronouppbörden.

Vid kronouppbörden förekomma utöver statsskatter och statliga försäkringsavgifter väsentligen följande utskyldstitlar:

- 1) landstingsskatt,
- 2) vägskatt,
- 3) tingshusmedel,
- 4) sjukvårdsavgift,
- 5) vissa försäkringsavgifter till bolag,
- 6) riddarhuskapitulationsavgift och hushållningssällskapsavgift,
- 7) debetsedelslösen.

Enligt 48 § lagen om landsting den 20 juni 1924 ombesörjer länsstyrelsen, på landstingets därom framställda begäran, att de av landstinget till uttaxering beslutade medel under benämning *landstingsmedel* varda genom vederbörande, i sammanhang med kronoskatterna, debiterade och indrivna samt i riksbanken insatta inom den tid och med det ansvar, som är för kronans uppbörd stadgat. Någon möjlighet för landsting att anordna egen uppbörd av landstingsskatt eller att eljest överlämna uppbörden därav till andra uppbördsorgan än de för kronouppbörden avsedda läres icke föreligga.

Landstings-
skatt.

¹ Jfr prop. 186/1931 och 1924 års uppbördssakkunnigas betänkande.

I § 53 i förordningen den 21 mars 1862 om landsting föreskrevs att såsom ersättning för upprättande av vissa handlingar, varom här ej är fråga, samt debitering och uppbörd av landstingsskatt finge innehållas 3 % av inlevererade landstingsmedel, varav beräknades $1\frac{1}{2}$ % för debiteringen, 1 % för uppbörden samt $\frac{1}{2}$ % att lika fördelas emellan landskamreraren och lanträntrmästaren.

I anledning av i ärendet väckta motioner hemställde 1921 års riksdag i skrivelse nr 319 om utredning, om och på vad sätt det i § 53 av gällande landstingsförordning stadgade procenttal kunde nedsättas, och att Kungl. Maj:t ville därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

Resultatet av den på riksdagens begäran verkställda utredningen framlades för 1922 års riksdag i prop. nr 204, vari Kungl. Maj:t föreslog, att § 53 landstingsförordningen skulle ersättas av en provisorisk förordning med särskilda föreskrifter angående ersättning för debitering och uppbörd av landstingsskatt. Enligt densamma skulle den då utgående provisionsersättningen minskas, dels vad beträffar ersättning för debiteringen i fråga om såväl häradsskrivare som uppbördsmän i stad, dels i fråga om landskamreraren; för ersättningens bestämmande skulle härvid i båda fallen en glidande skala tillämpas. Det framlagda förslaget anslöt sig i huvudsak till ett av 1902 års löneregleringskommitté i ärendet avgivet yttrande. Efter att hava framhållit att provisionerna på uppbörden av landstings- och vägskatt på sina håll stigit till belopp, som måste anses allt för höga i förhållande till det arbete och ansvar, som vore förenat med detta åliggande, samt de avlöningar, som i allmänhet utginge till statens tjänstemän, och att en beskränning av provisionerna därför omedelbart borde vidtagas, förklarade departementschefen att liksom 1902 års löneregleringskommitté, som i ärendet avgivit yttrande, han vore av den uppfattningen, att en provisorisk lösning måste sökas, varigenom vunnes, att de mest påfallande olägenheterna med de dåvarande bestämmelserna avhjälpes. Departementschefen ansåge sig böra förorda den av kommittén föreslagna glidande skalan men betonade samtidigt, att han icke ansåge denna lösning i något avseende bindande för framtiden.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle ersättning för debitering såväl till häradsskrivare som till kronouppbördstjänsteman i stad utgå med 1.2 % å den del av uppbörden, som ej överstege 100,000 kronor, 0.9 % å den del av uppbörden, som överstege 100,000 men ej 300,000 kronor, och 0.6 % å den del av uppbörden, som överstege 300,000 kronor.

Ersättning för uppbörden skulle till kronouppbördstjänsteman i stad utgå med 1 % å uppbörden för staden.

Ersättning till landskamrerare skulle utgå med 0.2 % å den del av uppbörden, som ej överstege 1,000,000 kronor, 0.15 % å den del av uppbörden, som överstege 1,000,000 men ej 3,000,000 kronor och 0.1 % å den del av uppbörden, som överstege 3,000,000 kronor.

I skrivelse nr 227 framhöll 1922 års riksdag att enligt riksdagens mening starka skäl talade för att genomgående en reduktion av de då utgående provisionsbeloppen utöver den i propositionen föreslagna vidtoges. Riksdagen ville därvid främst erinra om den utomordentligt kraftiga ökning, som provisionsbeloppen under de senare åren utvisade. Det vore enligt riksdagens mening uppenbart, att denna ökning väsentligen berodde på att landstingsskatternas belopp tillvuxit, blott i mindre grad på att antalet skatteobjekt blivit större; därmed vore även klart, att er-

sättningen för landstingsskatternas indrivning vuxit i långt högre grad än det med detsamma förenade arbetet. Med hänsyn härtill kunde det knappast förnekas, att den i propositionen föreslagna reduktionen vore alltför liten. Riksdagen ville i detta sammanhang framhålla, att det ej med fog kunde göras gällande, att de under senare år utgående stora landstingsskatterna och häremot svarande höga provisionerna i avsevärd grad vore av tillfällig natur och att en återgång härutinnan alltså vore att förvänta. Ty ökningen av landstingsskatternas storlek under senare år berodde till huvudsaklig del på att landstingens arbetsuppgifter tillvuxit, och i detta hänseende vore enligt riksdagens mening, snarare än en återgång, en fortsatt utveckling att antaga. Följden härav hade blivit och måste även för framtiden bliva, att landstingsskatternas storlek i förhållande till antalet skatteobjekt bliva långt mera betydande, än som vid landstingsförordningens tillkomst och fixerande av de nuvarande provisionsbeloppen vore förhållandet. Riksdagen ansåge sålunda större reduktion av landstingsprovisionerna tillbörliga än de i propositionen föreslagna.

I överensstämmelse med av riksdagen beslutade grunder fastställda Kungl. Maj:t genom förordningen den 15 juni 1922 (nr 269) särskilda föreskrifter angående ersättning för debitering och uppbörd av landstingsskatt. Enligt denna utgår sålunda ersättning för debitering av dylika medel såväl till häradsskrivare som till kronouppbördstjänsteman i stad med 1.2 % å den del av uppbörden, som ej överstiger 100,000 kronor, 0.9 % å den del av uppbörden, som överstiger 100,000 men ej 300,000 kronor, 0.6 % å den del av uppbörden, som överstiger 300,000 men ej 500,000 kronor, och 0.3 % å den del av uppbörden, som överstiger 500,000 kronor.

Ersättning för uppbörden skall till kronouppbördstjänsteman i stad utgå med $\frac{1}{2}$ % å uppbörden för staden.

Ersättning till landskamrerare skall utgå med 0.15 % å den del av uppbörden, som ej överstiger 1,000,000 kronor, 0.10 % å den del av uppbörden, som överstiger 1,000,000 men ej 3,000,000 kronor, och 0.05 % å den del av uppbörden, som överstiger 3,000,000 kronor.

De till statsverket indragna provisionsandelarna¹ skola utgå med $\frac{1}{2}$ %. I tjänst kvarstående lanträntrmästares provisionsandelar skola utgå efter hittills gällande grunder.

I städerna Stockholm, Göteborg, Malmö, Norrköping, Hälsingborg och Gävle, vilka städer icke deltaga i landsting, utgår ej landstingsskatt. I Eskilstuna, Jönköping, Karlskrona, Kristianstad, Halmstad, Uddevalla och Borås ingå ifrågavarande provisioner till vederbörande stadskassa.

Landstingsskatt debiterades år 1929 med 56,862,883 kronor, motsvarande 20.04 % av hela kronouppbörden sagda år (se tab. 1).

Av tab. 2 framgår, att i ersättning för debitering av landstingsskatt under år 1931 utbetalats 529,684 kronor, varav till häradsskrivare 367,227 kronor, eller i medeltal för häradsskrivare 3,085 kronor, samt till debiteringsförrättare i stad 162,457 kronor.

Enligt i Statistisk årsbok och Årsbok för Sveriges kommuner lämnade uppgifter inflöte i landstingsskatt och sjukvårdsavgifter för nedannämnda år följande belopp, nämligen:

¹ Avser kronofogdarna tillkommande provisioner för uppbörd och redovisning av sådana enskilda medel, som debiteras och uppbäras i samband med kronouppbörden.

1880	1,129,049	1921	63,003,670
1890	1,387,604	1922	46,262,245
1900	2,270,100	1923	40,766,532
1905	3,910,233	1924	42,305,090
1910	6,661,231	1925	44,299,870
1914	9,476,919	1926	47,637,563
1915	12,285,783	1927	49,598,129
1916	15,236,313	1928	52,637,399
1917	21,868,569	1929	55,675,347
1918	50,302,253	1930 (preliminära upp-	
1919	52,143,275	gifter)	59,994,803.
1920	68,394,423		

Influtna sjukvårdsavgifter utgjorde år 1880 671,820 kronor och år 1930 omkring 1,125,000 kronor. Å sjukvårdsavgifter utgår icke provision.

Vägskatt.

Enligt 63 § i lagen den 23 oktober 1891 om väghållningsbesvärets utgörande på landet ombesörjer länsstyrelsen, på vägstyrelsens därom framställda begäran, att *vägskatten* varder genom vederbörande i sammanhang med kronoskatterna debiterad, indriven och redovisad, på sätt om landstingsmedel är föreskrivet. De väghållningsskyldiga äga dock besluta, att vägskattens debitering, uppbörd och redovisning må överlämnas åt kommunalnämnd, därest överenskommelse därom träffas, eller åt utsedda förtroendemän. I sådan händelse skall i fråga om uppbörd och redovisning så ock om indrivning av restantier i tillämpliga delar gälla vad om kommunalutskylder finnes stadgat.

På grund av ovanberörda föreskrift utgick jämväl ersättning för debitering och uppbörd av vägskatt i enlighet med för landstingskatt gällande bestämmelser. Genom nämnda hänvisning i väglagen till landstingsförordningens bestämmelser om uppbörd m. m. har den år 1922 vidtagna ändringen i samma förordning i fråga om ersättning för debitering och uppbörd kommit att automatiskt gälla även i avseende å vägskatten.

År 1929 påfördes vägskatt å kronodebetsedel med 26,438,150 kronor, motsvarande 9.32 % av hela kronouppbördens sagda år (se tab. 1). För nedannämnda år utdebiterades vägskatt med sammanlagt följande belopp:

1910	4,691,776	1926	26,537,489
1914	5,646,030	1927	29,161,366
1920	16,411,489	1928	32,234,302
1923	19,747,530	1929	33,923,754
1924	19,482,857	1930	32,406,533.
1925	23,586,096		

Av tab. 2 framgår att till samtliga häradsskrivare i ersättning för debitering av vägskatt under år 1931 utbetalats 258,189 kronor, eller i medeltal för häradsskrivare 2,169 kronor.

Tingshusmedel.

Beträffande uppbörd av *tingshusmedel* eller häradsmedel, som de för tingslagens behov uttaxerade medlen å vissa orter jämväl benämnas, finnes väl icke någon allmän föreskrift, utan beror sättet för uppbörden av dessa medel på beslut av de tingshusbyggnadsskyldiga. På flera håll plägar efter länsstyrelsens medgivande medlen upptagas å kronodebetsdelarna och uppbäras i samband med kronoutskylderna. I kungörelsen

den 30 april 1881 angående redovisning för uppbörd av häradsmedel är stadgande meddelat om kronobetjants redovisning för av honom verkställd uppbörd utav någon inom härad eller tingslag för dess gemensamma behov utgående utgift. Stundom ombesörjes uppbörden av häradsmedel av kommunal myndighet efter därom träffad överenskommelse med de tingshusbyggnadsskyldiga.

I 1924 års uppbördssakkunnigas betänkande (sid. 152) uppgives, att ersättning för debitering och uppbörd av tingshusmedel utgår med 3 % av influtna beloppet, varav $1\frac{1}{2}$ % tillkommer debiteringsförrättaren, 1 % uppbördsförrättaren i stad, $1\frac{1}{4}$ % statsverket samt $\frac{1}{4}$ % i tjänsten kvarstående lanträntmästare eller, där räntränstartjänsten indragits, likaledes statsverket. Enligt vad som inhämtats av länsstyrelsernas räkenskaper utgår emellertid ifrågavarande ersättning efter växlande grunder från 3 % till $9\frac{1}{2}$ %, varav häradsskrivarna erhålla $1\frac{1}{2}$ —6 %.

Tingshusmedel förekomma år 1929 å kronodebetsedel till belopp av 615,345 kronor, motsvarande 0.21 % av kronouppbörden för sagda år (se tab. 1).

Av tab. 2 framgår, att till samtliga häradsskrivare i ersättning för debitering av tingshusmedel under år 1931 utbetalats 16,935 kronor.

Enligt kungörelsen den 22 oktober 1886 angående uppbörd av *avgifter till vissa på ömsesidighet grundade försäkringsanstalter* må på ömsesidighet grundad brand-, hagelskade- eller kreatursförsäkringsanstalt, vars reglemente blivit fastställt av Kungl. Maj:t eller Konungens befallningshavande och vars verksamhet omfattar minst ett härad, få delägarnas på landet avgifter till anstalten debiterade, indrivna och redovisade i sammanhang med kronouppbörden. Såsom villkor härför är stadgat, att det vid prövning befinnes, att anstaltens reglemente innehåller nödiga bestämmelser med avseende å uttaxering av delägarnas avgifter. Prövninngen tillhör Kungl. Maj:t, om bolagets verksamhet omfattar mera än ett län, men eljest Konungens befallningshavande.

För debitering och uppbörd av försäkringsavgifter utgår ersättning enligt ovanberörda kungörelse med $3\frac{1}{2}$ % å det debiterade beloppet, av vilka $1\frac{1}{2}$ % tillfalla häradsskrivare, $\frac{1}{4}$ % landskamrerare samt $1\frac{3}{4}$ % statsverket, dock att av sistnämnda belopp $\frac{1}{4}$ % utgår till lanträntmästare i län, där sådan tjänsteman ännu finnes.

Hela beloppet av dylika å kronodebetsedel påförda avgifter utgjorde år 1929 något mer än 5.6 miljoner kronor (se tab. 1).

Av tab. 2 framgår, att till samtliga häradsskrivare i ersättning för debitering av försäkringsavgifter under år 1931 utbetalats 79,070 kronor.

Landskamrerare tillkommande provisionsandelar å nu omhandlade skatter och avgifter hava numera indragits till statsverket. Av lanträntmästare kvarstår endast en i tjänst.

Enligt kungörelsen den 3 december 1897 angående ersättning till vederbörande tjänsteman för utfärdande av *debetsedlar* är den, som utfärdar debetsedel å de inom varje fögderi eller stad förekommande årliga utskylder och avgifter till kronan ävensom å utskylder och avgifter eller sammanskott av menigheter, som enligt givna stadganden skola uppbäras och redovisas av dem, som uppbörden av utskylderna åligger, berättigad att såsom ersättning för detta bestyr åtnjuta och å debetsedeln upptaga för varje sådan sedel, vars slutsumma icke överstiger 7 kronor, 3 öre, däröver

Försäkrings-
avgifter till
bolag.

Debetsedels-
lösen.

till och med 75 kronor, 12 öre, samt för debetsedel å ännu högre belopp 50 öre.

Debetsedelslösen debiterades år 1929 med 497,909 kronor, motsvarande 0.18 % av kronouppbörden för sagda år (se tab. 1).

Av tab. 2 framgår, att till samtliga häradsskrivare i debetsedelslösen under år 1931 utbetalats 334,185 kronor, eller i medeltal för häradsskrivare 2,808 kronor, samt till debiteringsförrättare i stad, som icke tillhör landsting, sammanlagt 88,369 kronor.

Jämförelse mellan upp-
burna provi-
sioner och
debetsedel-
lösen under
åren 1923
och 1931.

Enligt av 1924 års uppbördssakkunniga inhämtade uppgifter utgingo för år 1923 till häradsskrivare i 96 fögderier¹ följande ersättningsbelopp, nämligen

i provision å landstingsskatt	kronor	230,316
i provision å vägskatt	»	148,703
i debetsedelslösen	»	228,838.

Vid jämförelse (se tab. 3) med förhållandena i motsvarande fögderier för år 1931 framgår att under tiden 1923—1931 provisionerna å landstings-
skatt och vägskatt ökats med 28 % respektive 46 %. Debetsedelslösen har under samma tid undergått ökning med 19 %.

Ersättning av
statsmedel för
upprättande
av vissa
längder m. m.

Häradsskrivare äger dessutom uppbära ersättning av statsmedel för upprättande av röstlängder, arbetsgivarförteckningar, pensionsförteckningar samt avskrifter av taxeringslängder. Under budgetåret 1930/1931 utbetaltes dylik ersättning med nedanstående belopp.

Ersättning för upprättande av röstlängder (II:I 2) ..	kronor	68,148: 80
Ersättning för upprättande av förteckningar å arbets- givare (V:B 16)	»	52,320: 70
Ersättning för pensionsförteckningar (V:B 28)	»	55,428: 76
Ersättning för avskrifter av taxeringslängder (VII:C 7) ..	»	227,227: —

Summa kronor 403,125: 26.

Till varje häradsskrivare utgick således för nämnda bestyr ersättning med i medeltal 3,387 kronor.

Ersättning för
vissa andra
bestyr.

Utom nämnda sportler uppbära häradsskrivare expeditionslösen, ersättning för vägfyrektalslängder m. m.

Ehuru icke sportler i egentlig mening åtnjuta häradsskrivare i regel ersättning för vissa andra uppdrag såsom för avskrifter av mantalslängder och pensionsavgiftsförteckningar åt kommuner, utdrag av mantalslängder åt systembolag, avskrifter av röstlängder åt politiska samman-
slutningar, taxeringsuppdrag m. m. Beträffande sistnämnda uppdrag, framgår av 1930 års statsrevisorerers berättelse, § 20, att under budgetåret 1929/1930 88 häradsskrivare varit förordnade såsom ordförande i taxerings-
nämnd och härför åtnjutit en sammanlagd ersättning av 176,675 kronor eller i medeltal 2,007 kronor för häradsskrivare.

¹ Beträffande övriga fögderier lämna handlingarna till 1924 års uppbördssakkunnigas betänkande icke närmare specificerade uppgifter.

Den från ordinarie stat utgående avlöningen till häradsskrivarna utgöres av lön, tjänstgöringspenningar, ortstillägg, förvaltningsbidrag och ålderstillägg. För budgetåret 1930/1931 uppgingo nämnda avlöningsförmåner till i runt tal 650,000 kronor. Läggas härtil de för samma tid å extra stat utgående avlöningsförmånerna, tillfällig löneförbättring och dyrtidstillägg med respektive 101,320 och 230,000 kronor skulle sammanlagda avlöningskostnaden för häradsskrivarna under förra budgetåret utgöra i runt tal 980,000 kronor.

Statens avlöningskostnader för häradsskrivarna.

I kungl. kungörelsen den 14 juni 1917 (nr 472) angående villkor och bestämmelser för åtnjutande av de från 1918 års början fastställda avlöningsförmåner för landsstaten stadgas att den, som tillträder den nya lönestaten skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattningen eller utgå för bestyr i sammanhang därmed. Samtliga häradsskrivare åtnjuta avlöning enligt 1918 års lönestat och äro således underkastade nämnda bestämmelse om upphörande eller indragning av sportler.

Skyldighet för häradsskrivare att underkasta sig upphörande av eller minskning i extra inkomster.

Antalet häradsskrivartjänster utgör 119, varav 49 den 1 januari 1932 uppehöllos på förordnande. Av de tillförordnade häradsskrivarna voro 3 länsassessorer (lönegrad B 27), 1 landsfogde, 1 kronofogde, 1 förste kansli-sekreterare (lönegrad B 26), 5 förste länsbokhållare (lönegrad B 24), 1 andre länsbokhållare, 26 landskontorister samt 4 icke ordinarie tjänstemän hos länsstyrelserna. Å 7 tjänster hade vikarie icke blivit definitivt förordnad.

Antalet häradsskrivartjänster.

Genom beslut av 1931 års riksdag har kronouppbördens uppdelats på två terminer. Då nämnda reform först i slutet av innevarande år träder i tillämpning, kan för närvarande icke bedömas, i vad mån härigenom häradsskrivarnas debiteringsarbete kommer att ökas.

Uppdelning av kronouppbördens på två terminer.

Av den verkställda utredningen framgår, att under år 1931 i provisioner för debitering av icke statliga skatter m. m. i samband med kronouppbördens å landet och i stad, som tillhör landsting, och i debetsedelslösen utbetalts sammanlagt 1,315,892 kronor, varav i provision å landstings-skatt 529,684 kronor och i provision å vägskatt 258,189 kronor samt i debetsedelslösen 422,555 kronor. Av förstnämnda belopp 1,315,892 kronor, hava häradsskrivarna erhållit sammanlagt 1,064,144 kronor, varav i provision å landstings-skatt 367,227 kronor, å vägskatt 258,189 kronor och i debetsedelslösen 334,185 kronor, samt debiteringsförrättare i stad 251,747 kronor, varav i provision å landstings-skatt 162,457 kronor och i debetsedelslösen 88,369 kronor. Medeltalet av nämnda provisioner och debetsedelslösen utgör sålunda för häradsskrivare 8,942 kronor.

Sammanfattning.

Häradsskrivarna uppbära dessutom — såsom förut angivits — ersättning för vissa bestyr, exempelvis för upprättande av vissa längder. Under budgetåret 1930/1931 utbetalades dylik ersättning med ett belopp av 403,125 kronor, utgörande i medeltal för häradsskrivare 3,387 kronor.

Nu omhandlade provisioner, debetsedelslösen och ersättning utgjorde under år 1931 således i medeltal ungefär 12,330 kronor för häradsskrivare.

Utom nu nämnda sportler uppbära häradsskrivare även andra extra inkomster såsom expeditiönlösen, ersättning för vägfyrktalslängder m. m.

Ehuru icke sportler i egentlig mening åtnjuta häradsskrivarna i regel ersättning för vissa andra uppdrag såsom färdigställande av avskrifter av mantalslängder och pensionsförteckningar åt kommuner, utdrag av mantalslängder åt systembolag, avskrifter av röstlängder åt politiska sammanslutningar, taxeringsuppdrag m. m.

Landstingsskatten och vägs skatten hava från år 1923 undergått en ökning med ungefär 47 % respektive 64 %. På grund härav har jämväl såsom närmare framgår av tabell 3 den till häradsskrivare utgående ersättningen för debitering kommit att ökas.

I detta sammanhang torde böra nämnas, att levnadskostnadsindex, som för 1:a kvartalet år 1923 var fastställt till 183, nedgått och för närvarande är fixerat till 157.

Jämlikt gällande avlöningsbestämmelser föreligger skyldighet för häradsskrivare att underkasta sig upphörande av eller minskning i extra inkomster.

Stockholm den 12 mars 1932.

V. Arvidsson.

Tab. 1. Vid kronouppbördén år 1929 debiterade belopp, fördelade efter titlar¹
(Jfr prop. nr 186/1931, sid. 51.)

	Lands- bygden och föggeri- städerna	Magistrats- städerna utom Stockholm	Summa för hela riket utom Stockholm	Stock- holm	Summa för hela riket	
					kronor	%
<i>Statsskatter:</i>						
Mantalspenningar	801,062	264,131	1,065,193	102,311	1,167,504	0.41
Prästerskapets till statsverket indragna tionde	2,147,913	102,528	2,250,441	22,020	2,272,461	0.80
Statlig inkomst- och förmö- genhetsskatt	40,262,794	56,449,480	96,712,274	57,813,667	154,525,241	54.47
Utjämningskatt	1,072,808	1,722,188	2,794,996	2,190,235	4,985,231	1.76
Utskiifningskatt för bolag ...	—	—	—	53,655	53,655	0.02
Skogsvårdsavgift	2,353,784	7,091	2,360,875	143	2,361,018	0.83
<i>Kommunala skatter:</i>						
Landstingsskatt	39,092,943	17,769,940	56,862,883	—	56,862,883	20.04
Vägskatt	26,438,150	—	26,438,150	—	26,438,150	9.32
Tingshusmedel	615,336	9	615,345	—	615,345	0.21
Sjukvårdsavgift	1,001,326	330,165	1,331,491	127,888	1,459,379	0.51
Kommunal progressivskatt för gemensamt kommunalt ända- mål	—	—	—	300,049	300,049	0.11
<i>Statliga försäkringsavgifter:</i>						
Pensionsavgifter	9,029,837	6,580,733	15,610,570	3,715,800	19,326,370	6.81
Olycksfallsförsäkringsavgifter	2,283,020	559,691	2,842,711	338,613	3,181,324	1.12
<i>Försäkringsavgifter till bolag:</i>						
Brandstodsmedel	1,971,623	35,584	2,007,207	—	2,007,207	0.71
Kreatursförsäkringsavgift	3,312,713	1,361	3,314,074	—	3,314,074	1.17
Hästförsäkringsavgift	263,583	14,500	278,083	—	278,083	0.10
<i>Frivilliga ledamotsavgifter:</i>						
Riddarhusmedel	9,830	9,140	18,970	10,210	29,180	0.01
Ledamotsavgift till hushäll- ningssällskap	189,120	11,636	200,756	—	200,756	0.07
<i>Diverse:</i>						
Avbetalningar å odlings- och vattenavtappningslån	1,317,101	19,126	1,336,227	—	1,336,227	0.47
Annuiteter å egnahemsån	1,856,321	100,329	1,956,650	—	1,956,650	0.69
Övriga titlar	255,192	282,114	537,306	3,602	540,908	0.19
Debetsedelslösen	349,218	144,958	494,176	3,733	497,909	0.18
Summa	134,623,674	84,404,704	219,028,378	64,681,926	283,710,304	100.00

¹ Sammanställningen har beträffande länen verkställt med anlitande av riksräkenskapsverkets siffermaterial; beloppen skilja sig beträffande vissa titlar i någon mån från Statistiska centralbyråns uppgifter.

² Därav hagelskadeförsäkringsavgift

kronor	59,252
mjältbrandsförsäkringsavgift	21,333
lasarettmedel i Gävle stad	245,706

Tab. 2. Uppgift å under år 1931 utbetalade provisioner å icke statliga skatter, i landsting, samt

	Landstings- medel	Vägskatt	Kreaturs- försäkrings- avgift	Häst- försäkrings- avgift	Brandstods- medel
<i>Stockholms län.</i>					
Norra Roslags fögderi.....	2,150 ⁴¹	1,329 ⁵⁸	423 ⁰⁵	— ¹⁸	—
Mellersta »	1,429 ⁷²	1,054 ²⁰	416 ³⁷	86 ¹²	—
Svartsjö »	4,546 ⁸⁵	2,757 ¹⁴	371 ³⁵	—	—
Danderyds »	6,078 ⁷⁴	1,791 ⁶⁵	68 ³⁰	—	—
Värmdö »	2,878 ⁸⁷	2,277 ⁸⁴	359 [—]	57	—
Södertörns »	11,116 ¹⁴	5,003 ⁵⁶	215 ⁴⁴	—	—
Debiteringsförrättare i					
Södertälje	2,453 ⁸⁹	—	—	—	—
Norrtälje	748 ⁷⁵	—	—	—	—
Sigtuna	231 ⁹⁸	—	—	—	—
Vaxholm	519 ⁶²	—	—	—	—
<i>Uppsala län.</i>					
Trögds fögderi.....	2,216 ⁶⁴	1,918 ⁰¹	564 ⁷⁹	—	—
Tiunda »	3,079 ⁸⁰	2,496 ⁸⁷	738 ⁷⁰	—	—
Örbyhus »	3,451 ⁹⁸	1,798 ⁸⁸	535 ²²	—	—
Debiteringsförrättare i					
Uppsala.....	5,215 ⁷⁶	—	—	—	—
Enköping	1,210 ⁶²	—	—	—	—
<i>Södermanlands län.</i>					
Nyköpings fögderi.....	3,092 ⁹⁸	2,765 ⁸²	710 ⁹²	—	—
Oppunda »	3,547 ⁸⁸	2,114 ⁸¹	660 ⁰⁷	—	—
Rekarne »	2,997 ⁸¹	2,889 ⁷⁰	898 ⁷⁰	—	—
Gripsholms »	1,940 ⁶⁵	2,269 ¹⁰	880 ⁸¹	—	—
Debiteringsförrättare i					
Nyköping	2,505 ⁰³	—	—	—	—
Strängnäs	1,074 ²³	—	—	—	—
Torshälla	247 ⁷²	—	—	—	—
Eskilstuna.....	4,533 ⁵³	—	—	—	—
Mariefred	237 ⁶²	—	—	—	—
Trosa	151 ¹⁹	—	—	—	—
<i>Östergötlands län.</i>					
Kinda och Ydre fögderi.....	1,835 ⁵²	1,634 ⁴³	479 ²⁹	—	—
Linköpings »	2,777 ⁸⁶	2,306 ⁷⁰	1,005 ⁴²	—	—
Mjölby »	3,026 ⁰⁷	2,266 ⁸⁶	1,060 ⁵⁰	—	—
Motala »	2,762 ⁴²	1,618 ³⁰	1,085 ³⁸	—	—
Finspångs »	3,428 ⁷⁰	2,287 ⁹⁰	453 ²¹	—	—
Norrköpings »	2,564 ⁴³	2,651 ⁹⁷	767 ⁸⁸	—	—
Debiteringsförrättare i					
Linköping.....	4,505 ⁹⁰	—	—	—	—
Söderköping.....	457 ⁷⁷	—	—	—	—
Motala	1,144 ⁸⁶	—	—	—	—
Vadstena	608 ⁰⁹	—	—	—	—
Skenninge	269 ⁴²	—	—	—	—
<i>Jönköpings län.</i>					
Tveta, Vista och Mo fögderi.....	4,341 ⁶⁴	1,445 ⁷⁰	680 ⁹⁹	—	—
Norra och Södra Vedbo »	2,986 ⁸⁷	—	517 ⁷¹	—	—
Njudungs »	2,605 ¹⁹	2,205 ²⁰	441 ⁰⁹	—	—
Östbo »	2,709 ¹⁰	2,287 ⁵⁸	400 ⁰⁵	—	—
Västbo »	2,344 ⁵³	1,872 ¹⁹	311 ⁶⁹	—	—

¹ Avgått i januari 1932. Uppbar provision enligt 1862 års bestämmelser.

som debiterats i samband med kronouppbörden å landet och i stad, som deltagar debetsedelslösen.

Hushåll- ningsäll- skaps avgifter	Debet- sedelslösen	Tingshus- medel	Riddarhus- medel		Avgifter till Eriksunds- färjan	Medel till underhåll av Olandsåns uppreisning	Summa
146 ⁸⁸	2,056 ³⁸	—	—	20	—	127 ⁴⁸	6,234 ¹⁶
167 ⁷⁶	1,592 ⁷¹	—	—	45	—	—	4,747 ⁸³
126 ¹²	4,123 ⁶²	846 ⁹⁸	—	1 ¹⁵	7 ⁵⁰	—	12,780 ⁷¹
31 ⁴⁴	5,011 ¹²	1,599 ⁸⁰	—	6	—	—	14,586 ⁵⁵
117 ¹²	2,678 ⁶⁷	419 ⁵²	—	40	—	—	8,731 ⁴⁹
86 ¹⁶	4,271 ⁹⁵	1,834 ⁶²	—	1 ⁵⁰	—	—	22,529 ⁸⁷
6 ⁴⁸	1,348 ²¹	—	—	1 ⁸⁰	—	—	3,809 ⁸⁸
11 ⁵²	388 ⁸²	—	28	40	—	—	1,149 ²⁷
4 ⁸⁰	102 ⁵⁷	—	—	30	—	—	339 ⁶⁵
— ⁴⁸	259 ⁸⁸	—	—	40	—	—	780 ³⁸
							75,688 ⁷⁹
173 ⁴⁰	2,164 ⁹⁸	227 ²⁶	—	1 ²⁵	—	—	7,266 ³³
178 ²⁰	3,342 ⁰⁹	341 ⁹²	—	70	—	135 ⁸³	10,314 ¹¹
129 ²⁴	2,907 ⁶¹	165 ¹⁵	—	20	—	—	8,988 ²⁸
17 ⁰⁴	4,010 ⁸⁶	—	—	2 ³⁵	—	—	9,246 ⁰¹
9 ¹²	606 ³⁸	—	—	05	—	—	1,826 ¹⁷
							37,640 ⁹⁰
—	2,845 ¹⁷	—	—	1 ⁸⁰	—	—	9,416 ¹⁹
—	3,136 ¹⁰	—	—	80	—	—	9,459 ⁵⁶
—	2,808 ⁹¹	—	—	78	—	—	9,595 ⁹⁰
—	1,977 ²³	—	—	80	—	—	7,068 ⁵⁹
—	1,365 ²⁸	—	—	1	—	—	3,871 ³¹
—	524 ⁷³	—	—	1 ⁹⁰	—	—	1,600 ⁵⁶
—	156 ¹⁴	—	—	10	—	—	403 ⁹⁶
—	3,976 ³⁷	—	—	60	—	—	8,510 ⁵⁰
—	135 ⁸²	—	—	10	—	—	373 ⁵⁴
—	81 ¹²	—	—	—	—	—	232 ³¹
							50,532 ⁸²
—	1,712 ¹³	86 ⁹²	—	—	—	—	5,748 ²⁹
—	2,497 ⁰¹	21 ¹⁷	—	—	—	—	8,607 ⁶⁶
—	2,645 ¹⁸	97 ⁷⁹	—	—	—	—	9,096 ⁴⁰
—	2,176 ⁵²	173 ²⁵	—	—	—	—	7,815 ⁸⁷
—	2,831 ⁸²	142	—	—	—	—	9,143 ⁶³
—	2,357 ⁶²	192 ⁸³	—	—	—	—	8,534 ²³
—	2,946 ⁸⁹	—	—	—	—	—	7,452 ⁷⁹
—	210 ⁵⁹	—	—	—	—	—	668 ³⁶
—	490 ⁷⁷	—	—	—	—	—	1,635 ¹³
—	302 ⁶⁸	—	—	—	—	—	910 ⁷⁷
—	132 ¹³	—	—	—	—	—	401 ⁵⁵
							60,014 ⁶⁸
—	4,212 ⁹²	—	—	85	—	—	10,682 ¹⁰
—	2,536 ⁰³	—	—	65	—	—	6,041 ²⁶
—	2,671 ⁷⁸	—	—	35	—	—	7,923 ⁶¹
—	2,886 ⁸⁸	—	—	45	—	—	8,284 ⁰¹
—	2,220 ⁸⁹	—	—	25	—	—	6,749 ⁰⁵

	Landstings- medel	Vägs katt	Kreaturs- försäkrings- avgift	Häst- försäkrings- avgift	Brandstods- medel
<i>Jönköpings län (forts.).</i>					
Debiteringsförrättare i					
Jönköping	4,387 61	—	—	—	—
Eksjö	1,336 57	—	—	—	—
Gränna	205 74	—	—	—	—
<i>Kronobergs län.</i>					
Uppvidinge fögderi	2,839 59	2,594 —	440 85	—	—
Konga och Kinnevalds fögderi	1,894 93	2,147 48	679 62	—	—
Allbo o. Norrvidinge »	2,270 22	2,188 62	518 08	—	—
Sunnebo fögderi	2,278 28	2,706 73	489 58	—	—
Debiteringsförrättare i					
Växjö	2,061 37	—	—	—	—
<i>Kalmar län.</i>					
Tjuströms fögderi	2,799 99	2,752 60	414 98	—	834 12
Tunaläns och Sevede fögderi	1,821 65	1,535 45	472 50	—	407 63
Aspelands och Handbörds fögderi ...	2,506 55	2,134 92	684 69	—	566 32
Norra Möre och Stranda »	2,097 85	423 62	871 10	—	235 44
Södra Möre fögderi	2,882 82	1,755 35	814 09	—	554 86
Ölands fögderi	2,076 83	1,170 57	1,248 97	—	585 96
Debiteringsförrättare i					
Kalmar	4,118 23	—	—	—	9 99
Oskarshamn	1,769 95	—	—	—	6 13
Vimmerby	609 26	—	—	—	12 19
Västervik	2,212 43	—	—	—	23 26
<i>Gotlands län.</i>					
Gotlands norra fögderi	1,834 74	1,498 17	581 34	—	—
» södra »	1,435 98	1,347 44	399 10	—	—
Debiteringsförrättare i					
Visby	2,376 03	—	—	—	—
<i>Blekinge län.</i>					
Karlskrona fögderi	2,211 28	1,510 58	528 39	—	—
Ronneby »	1,962 64	1,497 49	596 81	—	—
Karlshamns »	2,344 59	2,076 51	747 78	—	—
Debiteringsförrättare i					
Karlskrona	4,412 63	—	—	—	—
Karlshamn	2,124 32	—	—	—	—
Ronneby	1,232 51	—	—	—	—
Sölvesborg	995 34	—	—	—	—
<i>Kristianstads län.</i>					
Ängsholms fögderi	3,811 73	3,257 16	369 63	—	—
Hässleholms »	2,894 07	1,874 86	278 36	—	—
Broby »	2,540 22	2,401 50	366 09	—	—
Kristianstads »	2,486 27	2,248 17	519 18	—	—
Tollarps »	2,309 09	2,314 47	612 24	—	—
Simrishamns »	3,042 02	2,466 16	350 69	—	—
Debiteringsförrättare i					
Kristianstad	4,985 48	—	—	—	—
Ängelholm	2,173 73	—	—	—	—
Simrishamn	991 24	—	—	—	—

Hushåll- ningssäll- skaps- avgifter	Debet- sedelslösen	Tingshus- medel	Riddarhus- medel	Medel till underhåll av Olandsåns uppreisning	Summa
—	2,984 02	—	1 05	—	7,372 68
—	647 46	—	— 70	—	1,984 73
—	116 78	—	— 30	—	322 82
					<u>49,360 26</u>
27 12	2,935 62	520 84	—	—	9,358 02
20 48	2,405 39	673 56	—	—	7,821 46
16 04	2,552 31	611 87	—	—	8,157 14
18 60	2,643 13	—	—	—	8,136 32
3 48	956 40	—	—	—	3,021 23
					<u>36,494 19</u>
149 44	2,898 53	213 08	—	—	10,062 74
140 24	1,974 37	—	—	—	6,351 84
41 52	2,364 24	—	—	—	8,298 24
28 08	1,884 59	167 06	—	—	5,707 74
48 12	2,833 —	—	—	—	8,288 24
45 72	2,145 38	— 03	—	—	7,273 46
10 08	2,187 55	—	—	—	6,325 85
5 64	801 81	—	—	—	2,583 03
10 32	280 56	—	—	—	912 33
13 92	1,131 35	—	—	—	3,380 96
					<u>59,784 43</u>
—	2,100 —	—	—	—	6,014 25
—	1,800 —	—	—	—	4,982 52
—	—	—	—	—	2,376 03
					<u>13,372 80</u>
50 88	2,146 11	328 52	— 80	—	6,776 06
81 —	2,059 49	417 95	— 25	—	6,615 63
44 64	2,279 04	1,068 24	— 15	—	8,560 90
—	2,996 53	—	2 25	—	7,411 41
—	838 30	—	— 35	—	2,962 97
—	549 31	—	— 10	—	1,781 92
—	383 03	—	—	—	1,378 87
					<u>35,487 26</u>
97 32	3,602 82	—	—	—	11,138 66
57 24	2,605 37	—	—	—	7,709 90
78 12	2,363 95	—	—	—	7,749 88
68 40	2,202 14	—	—	—	7,524 16
80 76	2,362 35	—	—	—	7,678 91
98 76	2,969 88	—	—	—	8,927 61
12 12	1,619 03	—	—	—	6,616 63
5 76	583 22	—	—	—	2,762 76
3 72	266 05	—	—	—	1,261 01
					<u>61,369 42</u>

		Landstings- medel	Vägskatt	Kreaturs- försäkrings- avgift	Häst- försäkrings- avgift	Brandstods- medel
<i>Malmöhus län.</i>						
Malmö	fögderi	4,588 88	4,584 42	174 71	—	—
Ystads	»	3,423 81	3,407 92	354 64	—	—
Lunds	»	4,395 29	4,330 86	368 06	—	—
Sjöbo	»	2,752 09	2,972 88	365 07	—	—
Eslövs	»	4,209 10	3,416 22	646 21	—	—
Landskrona	»	3,415 64	3,559 84	291 48	—	—
Hälsingborgs	»	4,236 59	3,501 97	206 94	—	—
Debiteringsförrättare i						
	Landskrona	3,453 66	—	—	—	—
	Ystad	2,567 86	—	—	—	—
	Trälleborg	3,106 28	—	—	—	—
	Lund	4,606 13	—	—	—	—
	Skanör och Falsterbo	285 19	—	—	—	—
<i>Hallands län.</i>						
Laholms	fögderi	2,436 86	3,139 02	543 35	—	—
Halmstads	»	2,612 58	2,428 43	1,175 44	—	—
Varbergs	»	2,181 78	2,439 94	792 07	—	—
Debiteringsförrättare i						
	Laholm	482 45	—	—	—	—
	Halmstad	4,211 56	—	—	—	—
	Falkenberg	1,209 14	—	—	—	—
	Varberg	1,709 47	—	—	—	—
	Kungsbacka	598 33	—	—	—	—
<i>Göteborgs och Bohus län.</i>						
Göteborgs	fögderi	4,467 50	2,856 19	289 91	—	133 78
Inlands	»	2,663 75	3,102 96	642 53	—	81 47
Orusts och Tjörns	»	1,455 45	1,037 61	221 58	—	135 21
Sunnervikens	»	1,915 91	1,763 82	107 19	—	81 12
Norrvikens	»	1,297 —	1,203 75	165 66	23 48	87 88
Debiteringsförrättare i						
	Marstrand	240 70	—	—	—	—
	Uddevalla	2,456 29	—	—	—	25 14
	Strömstad	528 80	—	—	—	—
	Lysekil	853 59	—	—	—	—
<i>Älvsborgs län.</i>						
Vedbo	fögderi	2,185 75	628 35	110 81	—	—
Sundals	»	1,988 77	—	146 22	—	—
Väne	»	4,229 87	992 55	224 57	—	—
Borås	»	1,853 91	1,659 78	357 81	—	—
Kullings	»	3,303 38	3,806 70	323 98	—	—
Kinds	»	2,026 19	2,480 —	486 05	—	—
Marks	»	2,590 87	1,902 28	232 69	—	—
Debiteringsförrättare i						
	Vänernsberg	1,811 99	—	—	—	—
	Borås	4,860 50	—	—	—	—
	Alingsås	1,508 80	—	—	—	—
	Ulricehamn	916 12	—	—	—	—
	Ämål	1,266 96	—	—	—	—
<i>Skaraborgs län.</i>						
Mariestads	fögderi	2,087 83	2,924 01	519 72	—	—
Skövde	»	2,307 57	2,760 46	454 13	—	—
Skara	»	2,153 19	2,127 50	1,165 —	—	—
Vartofta	»	2,714 90	—	704 75	—	—

Hushållningsällskapsavgift	Debet-sedelslösen	Tingshus-medel	Riddarhus-medel	Hagelskade-försäkring				Summa
—	4,531 23	—	—	—	—	—	—	13,879 24
—	3,130 97	—	—	—	—	—	—	10,317 24
—	4,459 52	—	—	—	—	—	—	13,553 28
—	2,764 46	—	—	—	—	—	—	8,854 —
—	4,032 85	—	—	—	—	—	—	12,304 38
—	3,072 94	—	—	—	—	—	—	10,339 40
—	3,750 49	—	—	—	—	—	—	11,695 99
—	1,986 53	—	—	—	—	—	—	5,440 19
—	1,319 87	—	—	—	—	—	—	3,887 78
—	1,494 04	—	—	—	—	—	—	4,600 27
—	2,974 41	—	—	—	—	—	—	7,580 54
—	147 46	—	—	—	—	—	—	432 65
								<hr/>
								102,884 86
—	2,529 41	398 78	—	—	—	—	—	9,047 42
—	2,802 39	104 84	—	—	—	—	—	9,123 68
—	2,701 14	173 91	—	—	—	—	—	8,288 79
—	260 96	—	—	—	—	—	—	743 41
—	2,740 23	—	—	—	—	—	—	6,951 79
—	517 90	—	—	—	—	—	—	1,727 04
—	849 72	—	—	—	—	—	—	2,559 19
—	237 64	—	—	—	—	—	—	835 97
								<hr/>
								39,277 24
43 32	4,747 10	—	—	—	—	—	—	12,537 80
145 08	3,243 05	—	—	—	—	46	—	9,879 80
118 92	1,867 39	—	—	—	—	64	—	4,836 80
77 52	2,164 92	—	—	—	—	32	—	6,110 80
73 68	1,610 52	—	—	—	—	25	—	4,462 22
—	151 58	—	—	—	—	—	—	392 23
—	1,527 52	—	—	—	—	—	—	4,008 95
—	288 92	—	—	—	—	—	—	817 72
—	446 66	—	—	—	—	—	—	1,300 25
								<hr/>
								44,346 07
38 30	1,954 26	119 34	—	—	—	1 18	—	5,038 49
45 28	2,037 16	386 32	—	—	—	58 66	—	4,662 91
11 84	3,477 40	321 78	—	—	—	12 67	—	9,270 58
—	2,247 65	—	—	—	—	12 92	—	6,132 07
36 88	3,494 70	—	—	—	—	6 18	—	10,971 82
—	2,537 75	93 25	—	—	—	7 52	—	7,630 76
—	2,446 81	—	—	—	—	14 81	—	7,187 46
1 20	1,014 95	—	—	—	—	—	—	2,828 14
—	4,684 67	—	—	—	—	—	—	9,545 17
—	819 87	—	—	—	—	—	—	2,327 67
—	451 21	—	—	—	—	—	—	1,367 33
1 20	689 60	—	—	—	—	—	—	1,957 76
								<hr/>
								68,920 16
—	2,184 88	585 67	—	40	—	—	—	8,302 51
—	2,373 15	—	—	25	—	—	—	7,895 56
—	2,528 86	370 81	—	40	—	—	—	8,345 76
—	2,309 02	—	—	70	—	—	—	5,729 97

	Landstings- medel	Vägskatt	Kreaturs- försäkrings- avgift	Häst- försäkrings- avgift	Brandstods- medel
<i>Skaraborgs län (forts.).</i>					
Barne fögderi	2,156 93	788 33	998 01	—	—
Lidköpings fögderi	2,159 31	1,273 87	995 31	—	—
Debiteringsförrättare i					
Mariestad	1,386 90	—	1 —	—	—
Lidköping	2,113 62	—	2 11	—	—
Skara	1,357 23	—	4 75	—	—
Skövde	2,303 24	—	5 63	—	—
Hjo	632 77	—	1 36	—	—
Falköping	1,420 05	—	— 76	—	—
<i>Värmlands län.</i>					
Östersysslets fögderi	3,003 67	2,431 39	356 56	—	—
Mellansysslets »	4,552 68	3,251 41	235 78	—	—
Södersysslets »	3,467 10	2,902 30	184 05	—	—
Västersysslets »	3,819 08	2,652 78	177 25	—	—
Fryksdals »	2,267 45	1,743 30	272 04	—	—
Älvdals »	3,179 89	1,474 80	172 61	—	—
Debiteringsförrättare i					
Karlstad	4,284 84	—	—	—	—
Kristinehamn	2,628 49	—	—	—	—
Filipstad	984 13	—	—	—	—
<i>Örebro län.</i>					
Hallsbergs fögderi	3,246 53	2,660 55	791 31	237 81	914 82
Örebro »	3,518 58	2,454 42	645 99	411 19	1,434 27
Lindes »	2,533 17	2,720 78	368 38	195 31	812 83
Nora »	3,024 15	2,536 44	109 67	135 58	798 86
Karlskoga »	3,487 98	927 11	209 40	102 61	615 19
Debiteringsförrättare i					
Örebro	5,115 28	—	—	78 80	41 61
Askersund	394 26	—	—	5 04	—
Nora	680 85	—	—	1 12	13 70
Lindesberg	647 25	—	—	18 27	—
<i>Västmanlands län.</i>					
Västerås fögderi	2,835 20	1,924 34	319 96	323 44	—
Kungsörs »	2,099 90	1,364 65	296 12	129 43	—
Bergslags »	2,465 64	538 87	80 37	127 65	—
Salbergs-Väsby fögderi	2,719 20	1,541 43	609 53	390 46	—
Debiteringsförrättare i					
Västerås	4,770 19	—	—	34 89	—
Arboga	912 19	—	—	1 31	—
Köping	1,179 34	—	—	42 25	—
Sala	1,319 54	—	—	24 94	—
<i>Kopparbergs län.</i>					
Falu fögderi	4,062 45	—	354 20	— 41	—
Hedemora fögderi	3,478 22	1,547 78	208 66	108 46	—
Nedansiljans fögderi	3,292 34	879 12	221 30	5 19	—
Ovansiljans »	3,471 93	916 24	380 57	32 07	—
Västerbergslags »	4,231 57	2,372 80	161 74	91 64	—
Västerdals fögderi	2,976 49	1,693 98	229 34	—	—
Debiteringsförrättare i					
Falun	3,199 28	—	—	—	—
Hedemora	789 27	—	—	—	—
Säter	451 48	—	—	—	—

Hushållnings-sällskaps-avgift	Debet-sedelslösen	Tingshus-medel	Riddarhus-medel	Hagelskade-försäkring	Skolavgift	Summa
—	2,196 ²⁹	—	—	35	—	6,139 ⁹¹
—	2,149 ²⁴	—	—	35	—	6,578 ⁰⁸
—	558 ¹⁵	—	—	40	—	1,946 ⁴⁵
—	1,016 ⁷⁹	—	—	25	—	3,132 ⁷⁷
—	643 ¹⁰	—	—	30	—	2,005 ³⁸
—	1,211 ³⁵	—	—	1 ⁹⁰	—	3,522 ¹²
—	238 ⁴⁰	—	—	—	—	872 ⁵³
—	654 ⁹⁴	—	—	30	—	2,076 ⁰⁵
						<u>56,547⁰⁹</u>
87 ⁴⁸	2,519 ²¹	—	—	—	—	8,398 ³¹
75 [—]	3,676 ⁰¹	—	—	—	—	11,790 ⁸⁸
87 ⁹⁶	2,895 ⁴⁴	—	—	—	—	9,536 ⁸⁵
93 ⁷²	3,322 ⁵³	—	—	—	—	10,065 ³⁶
78 ³⁶	2,101 ³²	—	—	—	—	6,462 ⁴⁷
63 ¹²	2,210 [—]	—	—	—	—	7,100 ⁴²
17 ⁴⁰	2,421 ⁸⁷	—	—	—	—	6,723 ⁶¹
6 ⁸⁴	1,407 ⁵¹	—	—	—	—	4,042 ⁸⁴
6 [—]	459 ⁷⁸	—	—	—	—	1,449 ⁹¹
						<u>65,570⁶⁵</u>
82 ⁰⁸	3,742 ⁶³	1,083 ⁹¹	—	14 ⁵⁰	41 ⁵¹	12,815 ⁶⁵
98 ³²	4,071 ⁴³	190 ⁰⁴	—	25 ³⁸	—	12,849 ⁶²
72 ⁴⁸	2,685 ²⁴	32 ⁰⁹	—	12 ⁹⁸	—	9,433 ²⁶
35 ⁶⁰	2,528 ⁰⁷	350 [—]	—	—	18	9,722 ¹⁴
54 ⁸⁸	3,023 ⁵⁴	266 ³⁷	—	3 [—]	203 ⁵⁹	8,690 ⁰³
19 ⁴⁴	4,397 ²⁹	—	—	—	03	9,652 ⁴⁵
4 ⁵⁶	209 ⁹⁷	—	—	—	—	613 ⁸³
2 ⁴⁰	284 ⁶⁰	—	—	—	—	982 ¹⁷
— ⁸⁸	329 ⁹⁶	—	—	—	—	996 ⁸⁶
						<u>65,755⁶¹</u>
75 ⁷²	2,678 ⁷⁰	—	—	1 ⁸⁰	38 ⁵⁸	8,197 ²⁶
41 ⁴⁰	1,909 ⁶³	—	—	25	4 ¹⁷	5,848 ⁶⁵
43 ⁶⁸	1,953 ⁷²	—	—	20	14 ⁸⁹	5,225 ⁰²
113 ⁷⁶	2,719 ⁸⁹	—	—	20	31 ⁸⁷	7,625 ⁸⁴
14 ²⁸	3,756 ⁴⁰	—	—	45	3 ⁴²	8,579 ⁶³
2 ⁷⁶	428 ⁹⁹	—	—	05	—	1,345 ³⁰
9 ²⁴	613 ⁹⁵	—	—	10	4 ⁵⁸	1,849 ⁴⁶
7 ³²	714 ⁴²	—	—	10	27	2,066 ⁵⁹
						<u>40,737⁶⁵</u>
117 ⁸⁴	3,351 ⁴⁵	—	—	—	—	7,886 ³⁸
149 ⁴⁰	3,148 ¹¹	—	—	—	—	8,640 ⁶³
110 ⁴⁰	2,642 ⁷⁹	—	—	—	—	7,151 ¹⁴
145 ⁶⁸	2,433 ³⁷	—	—	—	—	7,379 ⁸⁶
90 ⁶⁰	3,506 ⁵⁴	—	—	—	—	10,454 ⁸⁹
148 ³²	2,587 ³⁰	—	—	—	—	7,635 ⁹³
4 ⁶⁸	1,522 ⁶¹	—	—	—	—	4,726 ⁶⁷
4 ⁸⁸	391 ¹⁸	—	—	—	—	1,184 ⁸³
— ⁶⁰	263 ⁴⁷	—	—	—	—	715 ⁵⁶
						<u>55,775⁷⁸</u>

	Lands- tings- medel	Vägskatt	Kreaturs- försäk- ringsavgift	Hästhör- säkrings- avgift	Brand- stods- medel
<i>Gävleborgs län.</i>					
Gävle fögderi	4,039 73	1,565 03	195 91	2 55	1,098 57
Storviks fögderi	3,644 89	1,271 42	109 91	12 66	596 26
Bollnäs »	2,911 11	2,109 55	536 92	48 24	—
Söderhamns fögderi	3,217 06	2,290 43	170 94	6 27	—
Hudiksvalls »	2,383 27	2,203 43	261 84	13 39	—
Ljusdals »	2,414 07	2,468 82	411 27	44 05	—
Debiteringsförrättare i					
Söderhamn	2,152 65	—	—	—	—
Hudiksvall	1,322 48	—	—	—	—
<i>Västernorrlands län.</i>					
Ljunga fögderi	3,904 03	2,082 69	696 03	138 01	821 26
Vivsta »	4,669 92	3,484 18	95 84	36 32	614 67
Kramfors »	4,291 26	3,538 —	242 71	34 07	812 43
Skogens »	2,762 95	2,069 24	—	17 57	735 62
Ådals »	3,973 94	3,226 81	388 65	77 41	1,071 98
Mellansels »	3,658 60	1,605 98	82 21	25 94	877 —
Debiteringsförrättare i					
Härnösand	3,204 20	—	—	—	48 79
Sundsvall	4,669 51	—	—	—	—
Örnsköldsvik	1,674 80	—	—	—	—
<i>Jämtlands län.</i>					
Östra fögderiet	3,296 98	3,747 65	575 18	95 29	544 72
Västra »	2,655 59	2,739 75	165 89	29 89	331 45
Norra »	3,348 29	3,544 66	195 30	47 04	221 49
Södra »	2,288 60	2,220 59	257 69	18 05	439 11
Debiteringsförrättare i					
Östersund	4,028 41	—	—	—	—
<i>Västerbottens län.</i>					
Umeå fögderi	4,409 09	4,893 25	153 69	— 40	2,288 97
Skellefteå »	4,036 56	3,529 15	354 81	1 32	1,860 55
Lappmarks »	4,287 18	4,208 63	430 99	18 74	—
Degerfors »	3,005 93	1,961 30	353 14	3 24	1,398 95
Debiteringsförrättare i					
Umeå	3,347 23	—	—	—	107 60
Skellefteå	1,862 65	—	—	—	—
<i>Norbottens län.</i>					
Piteå fögderi	3,104 50	2,501 78	89 29	2 20	160 11
Luleå »	4,046 01	1 45	331 78	—	634 07
Gällivare »	5,466 54	870 55	229 26	10 40	279 71
Kalix »	2,827 14	1,667 94	182 36	— 62	236 74
Torneå »	7,288 89	1,819 09	128 99	4 33	298 23
Debiteringsförrättare i					
Luleå	3,917 51	—	7 80	—	14 52
Piteå	927 24	—	— 68	—	16 99
Summa	529,684 16	258,189 86	52,142 78	3,296 75	23,921 57
Säger för häradsskrivare	367,227 04	258,189 86	52,118 69	3,090 18	23,601 65
Säger för debiteringsförr. i stad	162,457 12	—	24 09	206 62	319 92
Medeltal för häradsskrivare	3,085 94	2,169 66	—	—	—

¹ Avgift till Eriksundstärjan 7: 50, Olandsåns upprensning 263: 31, Skolavgifter 274: 54;

Hushålln.- sällsk. avg.	Debet- sedels- lösen	Tingshus- medel	Riddar- husmedel	Hagel- skadeför- säkring	Skol- avgift		Summa
138 ⁸⁴	3,927 ¹⁷	—	—	—	—	—	10,967 ⁸⁰
154 ⁸²	2,645 ³³	—	—	—	—	—	8,434 ⁸⁴
101 ⁷⁶	2,698 ⁴¹	—	—	—	29 ⁴⁴	—	8,435 ⁴³
103 ⁴⁴	2,764 ⁸¹	—	—	—	—	—	8,552 ⁹⁵
145 ²⁰	2,532 ⁰⁴	184 ⁶⁶	—	—	—	—	7,723 ³³
135 ⁸⁴	2,403 ⁷⁸	—	—	—	—	—	7,877 ⁸³
6 ¹²	1,004 ¹³	—	—	—	—	—	3,162 ⁹⁰
5 ⁸⁸	676 ⁸²	—	—	—	—	—	2,005 ¹⁸
							57,160 ²⁶
28 ²⁴	3,489 ⁸⁴	—	—	—	—	—	11,160 ¹⁰
21 ⁵²	4,486 ¹⁴	1,029 ⁵²	—	—	—	—	14,438 ¹¹
20 ⁷²	3,320 ⁹⁹	338 ⁸⁸	—	—	—	—	12,599 ⁰⁶
29 ⁹²	2,546 ¹⁷	183 ⁵¹	—	—	—	—	8,344 ⁹⁸
27 ²⁰	3,272 ⁷⁸	160 ²⁴	—	—	—	—	12,198 ⁹⁶
17 ⁵²	2,981 ¹¹	411 ⁹⁴	—	—	—	—	9,660 ⁸⁰
13 ⁵²	1,312 ³²	—	—	—	—	—	4,578 ⁸³
3 ²⁰	2,083 ⁵⁹	—	—	—	—	—	6,756 ³⁰
8 ⁸⁸	564 ³⁹	—	—	—	—	—	2,248 ⁰⁷
							81,984 ⁷¹
123 ⁶⁸	3,111 ⁹¹	—	—	—	—	—	11,495 ⁴¹
154 [—]	2,429 ⁰⁸	—	—	—	—	—	8,505 ⁶⁰
155 ⁶⁰	2,891 ⁹⁴	—	—	—	—	—	10,404 ³²
79 ⁹²	1,853 ⁸⁴	—	—	—	—	—	7,157 ³⁰
13 ⁸⁶	1,738 ⁸⁸	—	—	—	—	—	5,780 ⁶⁵
							43,343 ²⁸
284 ⁸⁸	5,077 ⁹¹	—	—	10	—	—	17,108 ²⁹
180 ⁶⁴	4,612 ⁴³	—	—	50	—	—	14,575 ⁹⁶
236 ⁸⁰	3,534 ³³	—	—	30	—	—	12,716 ⁹⁷
198 [—]	2,921 ¹⁹	—	—	—	—	—	9,841 ⁷⁵
34 ⁷²	1,343 ⁵³	—	—	1 ³⁰	—	—	4,834 ³⁸
11 ²⁰	537 ⁸⁴	—	—	—	—	—	2,411 ⁶⁹
							61,489 ⁰⁴
161 ⁹²	2,654 [—]	—	—	—	—	—	8,673 ⁸⁰
223 ⁶⁸	2,786 ⁹²	—	—	—	—	—	8,023 ⁹¹
138 ⁰⁸	2,466 ¹⁵	—	—	—	—	—	9,460 ⁶⁹
194 [—]	2,046 ³⁸	—	—	—	—	—	7,155 ¹⁸
101 ²⁰	2,887 ⁴²	—	—	—	—	—	12,528 ¹⁵
21 ²⁹	1,297 ⁶⁴	—	—	—	—	—	5,258 ⁷⁶
7 ⁸⁹	301 ⁷⁷	—	—	—	—	—	1,254 ⁰⁷
							52,354 ⁵⁶
8,309 ⁰⁶	422,555 ⁰⁴	16,936 [—]	42 ⁴⁸	269 ³⁶	—	1 ⁵⁴⁵ ³⁵	1,315,892 ¹¹
7,965 ⁷⁴	334,185 ⁵⁷	16,935 ⁷²	24 ⁰⁸	261 ⁰⁶	—	545 ³⁵	1,064,144 ⁸⁹
343 ³²	88,369 ⁴⁷	—	28	18 ⁴⁰	8 ³⁰	—	251,747 ⁵²
—	2,808 ²⁹	—	—	—	—	—	8,942 ³⁹

= Summa 545: 85.

Tab. 3. Uppburna provisioner å landstingskatt och vägskatt samt debetsedelslösen under åren 1923 och 1931 i nedannämnda 96 fögderier.

	Landstingsmedel		Vägskatt		Debetsedelslösen	
	1923	1931	1923	1931	1923	1931
<i>Stockholms län.</i>						
Norra Roslags fögderi.....	2,154	2,150	1,091	1,329	2,306	2,056
Mellersta Roslags »	—	—	—	—	—	—
Svartsjö »	4,218	4,546	2,012	2,757	3,897	4,123
Danderyds »	5,680	6,078	2,120	1,791	5,150	5,011
Värmdö »	2,872	2,878	2,286	2,277	2,937	2,678
Södertörns »	9,450	11,116	4,520	5,003	4,294	4,271
<i>Uppsala län.</i>						
Trögds fögderi.....	1,626	2,216	592	1,918	2,278	2,164
Tiunda »	2,184	3,079	965	2,496	3,234	3,342
Örbyhus »	2,718	3,451	909	1,798	2,917	2,907
<i>Södermanlands län.</i>						
Nyköpings fögderi	3,153	3,092	1,622	2,765	2,558	2,845
Gripsholms »	1,662	1,940	805	2,269	1,765	1,977
Rekarne »	2,321	2,997	1,350	2,889	2,539	2,808
Oppunda »	2,870	3,547	1,160	2,114	2,200	3,136
<i>Östergötlands län.</i>						
Kinda och Ydre fögderi	1,801	1,835	1,166	1,634	1,520	1,712
Linköpings »	—	—	—	—	—	—
Mjölby »	2,502	3,026	1,185	2,266	2,487	2,645
Motala »	2,478	2,762	969	1,618	2,163	2,176
Finspångs »	3,249	3,428	2,387	2,287	2,528	2,831
Norrköpings »	2,450	2,564	1,696	2,651	2,200	2,357
<i>Jönköpings län.</i>						
Tveta, Vista och Mo fögderi.....	3,149	4,341	1,013	1,445	3,159	4,212
Norra och Södra Vedbo »	1,931	2,986	—	—	2,008	2,536
Njudungs »	1,673	2,605	626	2,205	1,854	2,671
Östbo »	—	—	—	—	—	—
Västbo »	1,460	2,344	1,360	1,872	1,530	2,220
<i>Kronobergs län.</i>						
Uppvidinge fögderi	2,331	2,839	945	2,594	2,219	2,935
Konga och Kinnevalds »	1,684	1,894	746	2,147	1,825	2,405
Allbo och Norrvidinge »	2,108	2,270	927	2,188	2,166	2,552
Sunnerbo »	1,515	2,278	2,146	2,706	2,364	2,643
<i>Kalmar län.</i>						
Tjustras fögderi.....	2,388	2,799	2,296	2,752	2,262	2,898
Tunalåns och Sevede »	1,480	1,821	780	1,535	1,490	1,974
Aspelands och Handbörds »	2,076	2,506	835	2,134	1,766	2,364
Norra Möre och Stranda »	1,476	2,097	290	423	1,470	1,884
Södra Möre »	2,089	2,882	681	1,755	2,223	2,833
Ölands »	1,716	2,076	243	1,170	2,056	2,145
<i>Gotlands län.</i>						
Gotlands norra fögderi	1,435	1,834	489	1,498	1,554	2,100
Gotlands södra »	1,075	1,435	163	1,347	1,331	1,800

	Landstingsmedel		Vägs katt		Debetsedelslösen	
	1923	1931	1923	1931	1923	1931
<i>Blekinge län.</i>						
Karlskrona fögderi	1,793	2,211	1,102	1,510	1,793	2,146
Ronneby »	—	—	—	—	—	—
Karlshamns »	1,904	2,344	1,032	2,076	1,660	2,279
<i>Kristianstads län.</i>						
Ängelholms fögderi	2,657	3,811	1,179	3,257	3,170	3,602
Hässleholms »	1,767	2,894	882	1,874	2,182	2,605
Broby »	—	—	—	—	—	—
Kristianstads »	—	—	—	—	—	—
Tollarps »	1,638	2,309	1,207	2,314	2,155	2,362
Simrishamns »	2,034	3,042	1,444	2,466	2,491	2,969
<i>Malmöhus län.</i>						
Malmö fögderi	2,747	4,588	3,002	4,584	3,244	4,531
Ystads »	2,239	3,423	1,709	3,407	2,411	3,130
Lunds »	3,065	4,395	3,487	4,330	3,574	4,459
Sjöbo »	1,584	2,752	900	2,972	1,948	2,764
Eslövs »	2,710	4,209	1,013	3,416	2,770	4,032
Landskrona »	—	—	—	—	—	—
Hälsingborgs »	3,216	4,236	1,679	3,501	3,315	3,750
<i>Hallands län.</i>						
Laholms fögderi	2,055	2,436	1,493	3,139	2,188	2,529
Halmstads »	—	—	—	—	—	—
Varbergs »	1,543	2,181	1,825	2,439	2,204	2,701
<i>Göteborgs och Bohus län.</i>						
Göteborgs fögderi	4,883	4,467	1,962	2,856	4,204	4,747
Inlands »	2,604	2,663	2,256	3,102	2,236	3,243
Orusts och Tjörns »	—	—	—	—	—	—
Sunnervikens »	1,444	1,915	1,208	1,763	1,505	2,164
Norrvikens »	1,370	1,297	1,192	1,203	1,328	1,610
<i>Älvsborgs län.</i>						
Vedbo fögderi	1,897	2,185	199	628	1,838	1,954
Sundals »	—	—	—	—	—	—
Väne »	—	—	—	—	—	—
Borås »	1,407	1,853	816	1,659	1,756	2,247
Kullings »	2,675	3,303	2,546	3,806	2,773	3,494
Kinds »	1,652	2,026	922	2,480	1,997	2,537
Marks »	1,963	2,590	2,862	1,902	2,064	2,446
<i>Skaraborgs län.</i>						
Mariestads fögderi	—	—	—	—	—	—
Skövde »	2,161	2,307	1,287	2,760	2,285	2,373
Vartofta »	—	—	—	—	—	—
Skara »	1,983	2,153	73	2,127	1,942	2,528
Barne »	1,680	2,156	423	788	1,850	2,196
Lidköpings »	1,911	2,159	203	1,273	1,847	2,149
<i>Värmlands län.</i>						
Östersysslets fögderi	1,560	3,003	1,034	2,431	1,767	2,519
Mellansysslets »	3,509	4,552	2,905	3,251	3,380	3,676
Södersysslets »	2,273	3,467	2,006	2,902	2,355	2,895
Vastersysslets »	2,621	3,819	2,701	2,652	2,423	3,322
Fryksdals »	1,889	2,267	1,228	1,743	1,889	2,101
Älvdals »	—	—	—	—	—	—

	Landstingsmedel		Värgskatt		Debetsedelslösen	
	1923	1931	1923	1931	1923	1931
<i>Örebro län.</i>						
Hallsbergs fögderi	—	—	—	—	—	—
Nora »	1,573	3,024	1,522	2,536	1,811	2,528
Örebro »	2,023	3,518	1,572	2,454	3,344	4,071
Lindes »	—	—	—	—	—	—
Karlskoga »	1,735	3,487	474	927	2,000	3,023
<i>Västmanlands län.</i>						
Västerås fögderi	2,271	2,835	3,449	1,924	2,303	2,714
Kungsörs »	1,755	2,099	675	1,364	1,610	1,834
Bergslags »	2,146	2,465	1,353	538	2,038	1,927
Salbergs Väsby »	1,993	2,219	1,647	1,541	2,645	2,680
<i>Kopparbergs län.</i>						
Falu fögderi	—	—	—	—	—	—
Hedemora »	2,970	3,478	1,874	1,547	2,788	3,148
Västerbergslags »	3,391	4,231	1,987	2,372	2,580	3,506
Västerdals »	2,512	2,976	905	1,693	2,182	2,587
Nedansiljans »	2,485	3,292	297	879	2,062	2,642
Ovansiljans »	3,149	3,471	545	916	2,161	2,433
<i>Gävleborgs län.</i>						
Gävle fögderi	2,721	4,039	1,712	1,565	2,187	3,927
Storviks »	2,551	3,644	1,452	1,271	2,474	2,645
Söderhamns »	2,456	3,217	712	2,290	2,124	2,764
Bollnäs »	2,904	2,911	1,517	2,109	2,547	2,698
Ljusdals »	—	—	—	—	—	—
Hudiksvalls »	2,300	2,383	1,900	2,203	2,760	2,532
<i>Västernorrlands län.</i>						
Ljunga fögderi	—	—	—	—	—	—
Vivsta »	—	—	—	—	—	—
Kramfors »	2,378	4,291	1,895	3,538	2,916	3,320
Skogens »	2,182	2,762	1,050	2,069	1,973	2,546
Ådals »	3,329	3,973	2,706	3,226	2,109	3,272
Mellansels »	2,510	3,658	1,016	1,605	2,354	2,981
<i>Jämtlands län.</i>						
Jämtlands norra fögderi	2,555	3,348	3,150	3,544	2,061	2,891
Jämtlands östra »	2,332	3,296	2,787	3,747	2,209	3,111
Jämtlands södra »	1,363	2,288	1,759	2,220	1,349	1,853
Jämtlands västra »	1,810	2,655	2,095	2,739	1,715	2,429
<i>Västerbottens län.</i>						
Umeå fögderi	3,296	4,409	5,030	4,893	3,796	5,077
Skellefteå »	2,919	4,036	3,176	3,529	3,428	4,612
Lappmarks »	2,937	4,287	3,779	4,208	1,979	3,534
Degerfors »	2,027	3,005	1,085	1,961	2,210	2,921
<i>Norrbottnens län.</i>						
Piteå fögderi	2,190	3,104	4,360	2,501	2,155	2,654
Luleå »	—	—	—	—	—	—
Gällivare »	4,145	5,466	3,070	870	2,174	2,466
Torneå »	—	—	—	—	—	—
Kalix »	—	—	—	—	—	—
Summa	230,316	296,592	148,703	217,023	228,838	272,597
Ökning	28 %		46 %		19 %	